

Bestuursrapportage

Het Waterschapshuis
2025-2

Kenmerk: AB V0802/H014265
Versie: 1.0 t.b.v. AB d.d. 13-11-2025

Inhoud

1	Voorwoord	4
2	Leeswijzer	5
Deel 1: Financiële analyse en instandhouding		5
3	Bestuursrapportage in één oogopslag	6
4	Financiële analyse	7
4.1	Instandhouding	7
4.1.1	Instandhouding als ondersteuning projecten en diensten	7
4.1.2	Doorbelastingen instandhouding naar projecten en diensten	7
4.2	Samenvattend beeld financiën	7
4.2.1	Begroting en gerealiseerde kosten in cijfers	7
4.2.2	Realisatie en jaareindeverwachting in cijfers	8
4.2.3	Jaareindeverwachting toegelicht	9
4.3	Begrotingswijzigingen	11
5	Formatie en capaciteit	14
5.1	Begrote en gerealiseerde uren	14
5.2	Directe uren per medewerkerscategorie	14
5.3	Gemiddelde uurtarieven	14
5.4	Aantal medewerkers en ziekteverzuim	15
5.5	Inzet capaciteit vanuit waterschappen	15
5.6	Afgeronde vacatures en verdeling herkomst capaciteit	16
6	Organisatie	16
6.1	Externe en interne ontwikkelingen	16
6.2	Uiteenzetting van de financiële positie	18
6.2.1	Financiering	18
6.2.2	Weerstandvermogen en de risicobeheersing	19
6.3	Bedrijfsvoering	20
6.3.1	Jaarplan 2025	20
6.3.2	Financiële rechtmatigheid	20
6.4	Merendeelcriterium	20
7	Programmaverantwoording -	21
7.1	Programma 1 Bestuur en organisatie	21
7.2	Programma 2 Kennis en verbinden	22
Deel 2: Samenwerking met waterschappen		24
8	Programmaverantwoording – samenwerking met waterschappen	24
8.1	Programma 3 Diensten en Beheer (incl. Kassiersfunctie)	24
8.2	Programma 4 Collectieve thema's	27
8.3	Programma 5 Ontwikkelthema Waterschappen	29
8.4	Programma 6 Opgave waterveiligheid	32
8.5	Programma 7 Opgave watersysteem	33
8.6	Programma 8 Opgave waterketen	35
8.7	Programma 9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	36

Deel 3: Samenwerking met derden	38
9 Programmaverantwoording – samenwerking met derden	38
9.1 Programma 10 SAW@	38
9.2 Programma 11 Basisdata	39
9.3 Programma 12 IHW	41
Deel 4: Verwachte begrotingswijzigingen	43
10 Verwachte begrotingswijzigingen	43
10.1 Verwachte begrotingswijzigingen 2025	43
10.2 Verwachte bijstelling begroting 2026	44
11 Bijlagen	44
11.1 Bijlage 1: Status kleur en betekenis	44
11.2 Bijlage 2: Financieel overzicht kolommen verklaard	45
11.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen	45

1 Voorwoord

Voor u ligt de 2^e bestuursrapportage 2025 van Het Waterschapshuis (hierna: hWh) over de periode januari tot en met augustus. Middels de bestuursrapportage informeert de organisatie het bestuur over de voortgang, de afwijkingen en de bijzonderheden ten opzichte van de programmabegroting 2025. De bestuursrapportage is een verantwoordingsdocument over de voortgang van hWh met focus op instandhouding en de grote lijnen van de programma's. In de afzonderlijke bijlage Projectverantwoording wordt inzicht gegeven in de voortgang van de projecten en diensten die worden uitgevoerd. Hierdoor is in de rapportage een duidelijke scheiding aangebracht tussen aansturing door het bestuur van hWh enerzijds en de OGT anderzijds. Alle financiële rapportages worden, conform het huidige standpunt van de belastingdienst, opgesteld in bedragen exclusief BTW. De totale kosten worden door hWh verhoogd met BTW in rekening gebracht bij de deelnemers.

hWh kan alleen programma's, projecten en diensten in de begroting verwerken, voor zover hiervoor een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) is afgesloten. De DVO's zijn derhalve leidend voor de begrotingen. Door deze systematiek moeten ook tussentijds gedurende het jaar begrotingswijzingen worden aangeboden voor de nieuwe initiatieven die worden opgestart. Gelijktijdig met de bestuursrapportage wordt een begrotingswijziging 2025 aangeboden.

Het algemeen en dagelijks bestuur van hWh hebben de nadrukkelijke wens geuit om de begroting zo realistisch mogelijk neer te zetten. In 2025 zijn in opdracht van de Opdrachtgeverstafel (OGT) aan het begin van het jaar – en het I-beraad vanaf half april 2025 – verschillende nieuwe projecten van start gegaan en zijn lopende opdrachten verlengd. Wij verwachten echter niet dat dit leidt tot een toename van de totale begroting, aangezien we op andere activiteiten, ondanks de strakkere sturing op een realistische begroting, toch zien dat niet alle begrote middelen in 2025 zullen worden uitgegeven. Op een aantal activiteiten is de begroting daarom ook naar beneden bijgesteld. Door deze bijstelling verandert de opdracht niet en ook de DVO blijft ongewijzigd, alleen is het werk om moverende redenen vertraagd.

In deze tweede rapportageperiode in 2025 zijn weer mooie resultaten gerealiseerd, bijvoorbeeld de nieuwe informatievoorziening van e-HRM is opgeleverd en in beheer genomen, we hebben ondersteuning geboden bij de implementatie van de BIO2, en het CERT-WM (Computer Emergency Response Team Watermanagement) heeft een bijdrage geleverd bij de NAVO-TOP op het gebied van risicomanagement.

2 Leeswijzer

De indeling van deze bestuursrapportage is gelijk aan de indeling van de geactualiseerde begroting 2025. Om aan te sluiten op de verschillende informatiebehoeften, is de bestuursrapportage als volgt opgesteld:

In deel 1 (hoofdstuk 3 tot en met 7) wordt een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen. Deze hoofdstukken vormen een bestuurlijke samenvatting. Daarnaast worden in dit deel de begrotingsprogramma's uitgewerkt die behoren tot de instandhouding. Wijzigingen op bijdragen van waterschappen die betrekking hebben op deze begrotingsprogramma's moeten na een zienswijzeprocedure door het algemeen bestuur worden vastgesteld.

In deel 2 (hoofdstuk 8) worden de begrotingsprogramma's in samenwerking met waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de programma's Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie), Collectieve thema's, Ontwikkelthema waterschappen, Opgave waterveiligheid, Opgave watersysteem, Opgave waterketen en Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering. De opdrachtgevers (waterschappen) organiseren zich, na de transitie per programma, project of dienst in een beraad/overleg (voorheen: uitvoerend overleg). Dit beraad/overleg heeft zeggenschap over de gelden die worden begroot voor de projecten. Wijzigingen die betrekking hebben op deze begrotingsprogramma's dienen formeel door het algemeen bestuur vastgesteld te worden.

In deel 3 (hoofdstuk 9) worden de begrotingsprogramma's in samenwerking met derden uitgewerkt. Dit betreft de programma's SAW@, Basisdata en Informatiehuis water (IHW). De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in een samengesteld uitvoerend overleg. De opdracht van de waterschappen aan hWh beperkt zich tot facilitering. De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van hWh. Wijzigingen die betrekking hebben op deze begrotingsprogramma's dienen echter wel formeel door het algemeen bestuur vastgesteld te worden.

In deel 4 (hoofdstuk 10) wordt aangekondigd welke begrotingswijzigingen voor 2025 worden verwacht in het resterende deel van het lopende jaar. Deze projecten hebben nog niet geleid tot een DVO en worden daarom nog niet in de financiële begroting verwerkt. De genoemde bedragen zijn slechts inschattingen op basis van huidige inzichten. Hier wordt tevens een doorkijk gemaakt naar de verwachte bijstelling van de begroting 2026.

In de verdere hoofdstukken en bijlagen treft u diverse overzichten aan, waaronder de overzichten met bijdragen per waterschap.

Deel 1: Financiële analyse en instandhouding

In deel 1 wordt een algemeen beeld geschetst van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen. Deze hoofdstukken vormen een bestuurlijke samenvatting. Daarnaast zijn in dit deel de begrotingsprogramma's van de instandhouding uitgewerkt. Dit zijn programma 1: Bestuur en organisatie en programma 2: Kennis en verbinden uitgewerkt. Wijzigingen die betrekking hebben op de bijdrage van de waterschappen aan de instandhouding moeten na een zienswijzeprocedure door het algemeen bestuur worden vastgesteld.

3 Bestuursrapportage in één oogopslag

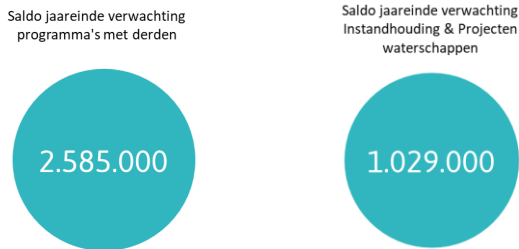
Begrotingswijzigingen

Enerzijds worden budgetten aan de begroting toegevoegd voor nieuwe projecten middels nieuwe DVO's. Anderzijds ontstaat er ruimte in de lopende projecten waardoor er geld over blijft. Per saldo daalt de begroting in BERAP 2 met circa €559.000. Voor BERAP 1 en 2 samen is dat circa €966.000. In hoofdstuk 4.2.2. is beschreven welke uitgangspunten worden gehanteerd bij het afhandelen van een overschot (of tekort) ten opzichte van de begroting.

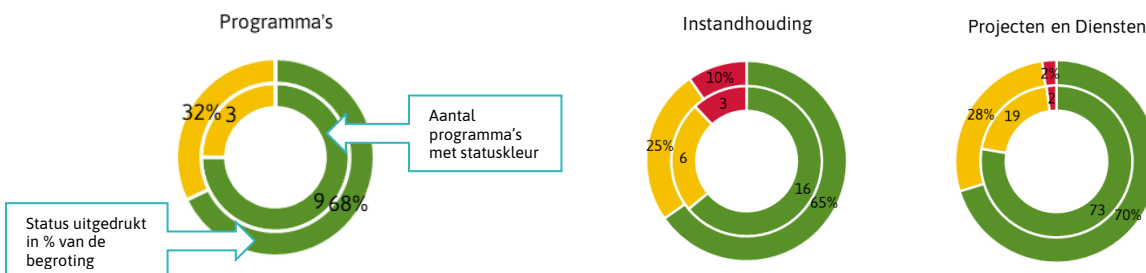
Jaareindeverwachting

We verwachten einde jaar 3,6 mln over te houden. Hiervan is het grootste deel (2,6 mln) toe te wijzen aan samenwerkingen met derden, waarvan de aansturing niet bij hWh is belegd. Naar verwachting wordt 2 miljoen niet besteed in het programma Basisdata (AHN/Beeldmateriaal). De aanbesteding is goedkoper uitgevallen dan begroot, mede door de wens van de stuurgroep om zekerheid van de foto's in het bladrijke seizoen belangrijker te stellen dan een hogere puntichtheid. Het programma is aan het onderzoeken om de overschotten van dit jaar te gebruiken voor het inwinnen van schuine luchtfoto's (obliek) vanaf volgend jaar. Voor de andere programma's (1 tot en met 9) is voor 0,3 miljoen goedkoper uitgevoerd. De overige impact (0,8 miljoen) is door vertraging niet nodig in 2025.

Status programma's

Per begrotingsprogramma is op basis van het totaalbeeld een statuskleur toegekend (linker cirkel). In programma's 1 en 2 wordt de instandhouding uitgevoerd en in de programma's 3 t/m 12 worden projecten en diensten uitgevoerd. Over het algemeen is het beeld van de voortgang op de programma's, projecten en diensten positief. Drie projecten binnen Instandhouding hebben een rode kleurscore. Deze betreffen de onzekerheid rondom de BTW-rechtszaak die op dit moment bij de Hoge Raad voorligt, een budgetoverschrijding en capaciteitstekort binnen het Privacy-team vanwege meer werk dan verwacht, en een issue rondom tekort op het schaarse profiel van projectondersteuners, waardoor een aantal projecten op dit moment onvoldoende ondersteund worden. Daarnaast scoort het project Software Catalogus binnen programma Overheidsdienstverlening en Bedrijfsvoering rood, omdat het heeft stilgelegd vanwege het ontbreken van een projectleider. Vanaf september wordt het project weer opgepakt. Als laatste heeft Vangstregistratie 4 een rode kleurscore door de benodigde capaciteit op functioneel beheer. Voor alle projecten zijn beheersmaatregelen bepaald, die in de programmaverantwoording worden toegelicht.

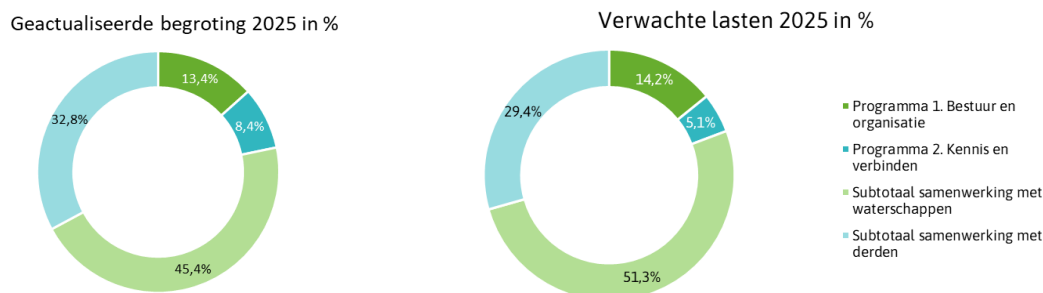

4 Financiële analyse

4.1 Instandhouding

4.1.1 Instandhouding als ondersteuning projecten en diensten

De instandhouding is faciliterend aan de uitvoering van de projecten en diensten. In de geactualiseerde begroting 2025 is 13,4% van het totale begrotingsbedrag begroot voor de uitvoering van Bestuur en organisatie. Naar verwachting is de realisatie van Bestuur en organisatie in 2025 14,2% van de totale uitgaven. De verhouding ten opzichte van de begroting van de projecten en diensten is stabiel.

4.1.2 Doorbelastingen instandhouding naar projecten en diensten

In de geactualiseerde begroting is het uitgangspunt gehanteerd van het doorbelasten van uitgevoerde werkzaamheden binnen instandhouding aan de producten en programma's op basis van vaste rekentarieven per onderdeel. De rekentarieven zijn (exclusief BTW):

- Virtuele werkplek: € 600 per maand per medewerker;
- Capaciteitsmanagement: € 5.400 per medewerker voor de gehele begeleiding van instroom. Voor de doorstroom van een interne medewerker naar een nieuwe functie wordt een rekestarief van € 2.700 gehanteerd. Voor contractverlengingen wordt een rekestarief van € 1.100 gehanteerd;
- Inkoop: maximaal € 1.000 voor een enkelvoudig onderhandse aanbesteding en € 2.500 voor een meervoudig onderhandse aanbesteding.

Een deel van de doorbelastingen vindt plaats binnen programma 1 en 2 (Instandhouding) naar andere kostenplaatsen binnen instandhouding. Het resterende deel wordt van instandhouding aan de andere programma's (projecten en diensten) doorbelast. De volgende doorbelastingen zijn verwerkt in 2025:

	Totale doorbelastingen 2025 in € excl. BTW			
	Aan projecten en diensten	IHW facilitering	Binnen instandhouding	Totaal
Virtuele werkplek	468.171	119.600	263.630	851.401
Capaciteitsmanagement	160.850	20.600	176.850	358.300
Inkoop	95.000	6.000	79.400	180.400
Overige facilitering IHW		99.688		99.688
Totaal	724.021	245.888	519.880	1.489.789

4.2 Samenvattend beeld financiën

4.2.1 Begroting en gerealiseerde kosten in cijfers

Het totaalbeeld van de begroting en de gerealiseerde kosten 2025 is in onderstaand overzicht samengevat. Alle bedragen zijn exclusief BTW.

Bestuursrapportage 2025-2

Programma	Geactualiseerde begroting 2025	Begrotingswijzigingen BERAP1	Begrotingswijzigingen BERAP2	Begrotingswijzigingen BERAP3	Saldo begroting na wijzigingen 2025	Lasten BERAP 2	% t.o.v. begroting
Programma 1. Bestuur en organisatie	5.343.858	-	-	-	5.343.858	3.819.622	71%
Programma 2. Kennis en verbinden	3.346.473	-1.500.000	-	-	1.846.473	1.188.819	36%
Subtotaal instandhouding	8.690.331	-1.500.000	-	-	7.190.331	5.008.441	70%
Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)	9.194.109	-292.427	404.650	-	9.306.332	5.628.620	61%
Programma 4. Collectieve thema's	1.889.062	-	-196.045	-	1.693.017	889.390	47%
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.300.000	-	-	-	1.300.000	778.807	60%
Programma 6. Opgave waterveiligheid	575.532	-	-70.000	-	505.532	222.737	39%
Programma 7. Opgave watersysteem	1.853.034	205.553	57.479	-	2.116.066	1.310.558	71%
Programma 8. Opgave waterketen	799.186	215.116	-180.116	-	834.186	356.912	45%
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	2.553.115	940.199	-404.611	-	3.088.703	1.915.634	75%
Subtotaal samenwerking met waterschappen	18.164.038	1.068.441	-388.643	-	18.843.836	11.102.659	61%
Programma 10. SAW@	3.267.356	0	-35.442	-	3.231.914	642.935	20%
Programma 11. Basisdata	7.327.928	-	-	-	7.327.928	3.582.894	49%
Programma 12. IHW	2.536.409	25.200	-135.133	-	2.426.476	1.474.063	58%
Subtotaal samenwerking met derden	13.131.693	25.200	-170.575	-	12.986.318	5.699.891	43%
Totaal	39.986.062	-406.359	-559.218	-	39.020.485	21.810.991	56%

Van de begrote lasten is 56% gerealiseerd. Dit is hoger dan het patroon van vorig jaar (Bestuursrapportage 2024-2: 48% realisatie). De verwachting van het over te houden budget is daardoor ook lager dan afgelopen jaar (Bestuursrapportage 2024-2 € 4.681.578). De huidige verwachting van € 3.614.000 is in de tabel in het volgende onderdeel (4.2.2) toegelicht.

4.2.2 Realisatie en jaareindeverwachting in cijfers

Ten aanzien van de afhandeling van restant budgetten (of tekorten) worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Afrekening deelnemers: Het resterende saldo wordt afgerekend met de deelnemers. Dit geldt voor alle projecten en kostenplaatsen in de programma's 1 tot en met 9.
2. Mutatie projectrekening: Indien er nog geen bestemming is gegeven aan het projectsaldo, wordt het saldo toegevoegd dan wel onttrokken aan de projectrekening. In 2025 zijn hiervoor geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (programma 10, 11 en 12).

In de bijlage is een detaillering van de verwachte afrekening per deelnemer opgenomen.

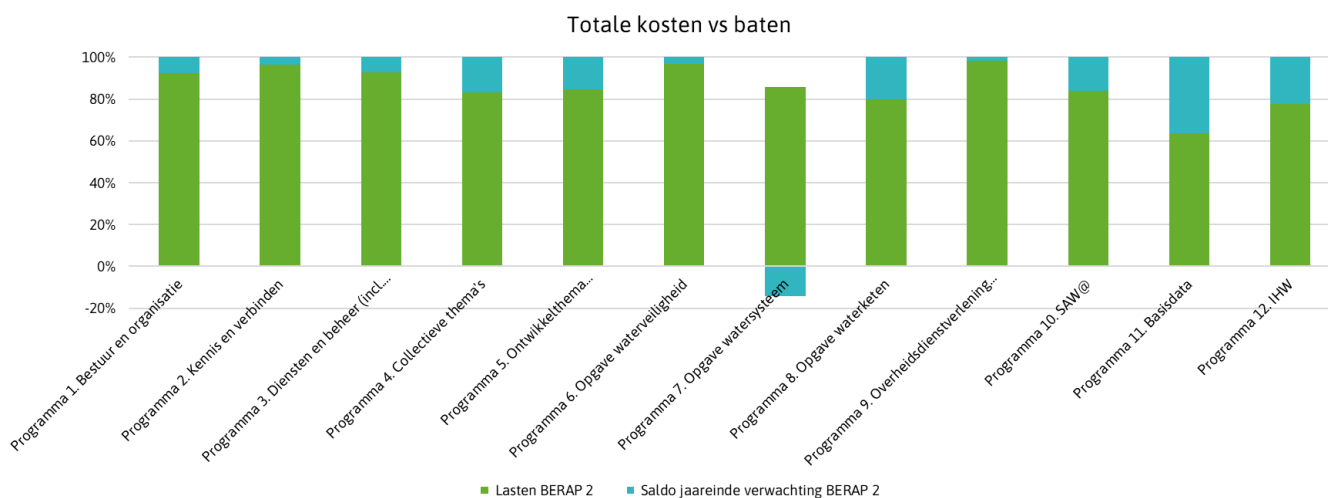
Programma	Saldo begroting na wijzigingen 2025	Baten BERAP 2	Lasten BERAP 2	Saldo BERAP 2	% t.o.v. baten	Saldo jaareindeverwachting BERAP 2	% t.o.v. baten
Programma 1. Bestuur en organisatie	5.343.858	5.352.797	3.819.622	1.533.175	71%	307.000	6%
Programma 2. Kennis en verbinden	1.846.473	1.846.473	1.188.819	657.654	64%	45.000	2%
Subtotaal instandhouding	7.190.331	7.199.270	5.008.441	2.190.829	70%	352.000	5%
Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)	9.306.332	9.306.332	5.628.620	3.677.712	60%	442.000	5%
Programma 4. Collectieve thema's	1.693.017	1.693.017	889.390	803.627	53%	178.500	11%
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.300.000	1.300.000	778.807	521.193	60%	140.000	11%
Programma 6. Opgave waterveiligheid	505.532	505.532	222.737	282.795	44%	7.500	1%
Programma 7. Opgave watersysteem	2.116.066	2.116.066	1.310.558	805.508	62%	-216.500	-10%
Programma 8. Opgave waterketen	834.186	834.186	356.912	477.274	43%	90.000	11%
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	3.088.703	3.088.703	1.915.634	1.173.069	62%	35.500	1%
Subtotaal samenwerking met waterschappen	18.843.836	18.843.836	11.102.659	7.741.177	59%	677.000	4%
Programma 10. SAW@	3.231.914	3.231.914	642.935	2.588.979	20%	124.000	4%
Programma 11. Basisdata	7.327.928	8.572.125	3.582.894	4.989.232	42%	2.036.000	24%
Programma 12. IHW	2.426.476	2.699.902	1.474.063	1.225.839	55%	425.000	16%
Subtotaal samenwerking met derden	12.986.318	14.503.942	5.699.891	8.804.051	39%	2.585.000	18%
Totaal	39.020.485	40.547.047	21.810.991	18.736.056	54%	3.614.000	9%

De baten zijn hoger dan de begroting, onder andere vanwege de beschikbare gelden op de projectenrekeningen. Bij programma's met derden is de realisatie in verhouding met de begroting het laagst. Ook de eindejaarsverwachting is in die programma's het hoogst (72% van het overschot in de verwachting zit op dit moment in programma's met derden). Het grootste deel daarvan zit in het programma Basisdata (AHN/Beeldmateriaal). Hier is de eindejaarsverwachting 2 miljoen. De aanbesteding is goedkoper uitgevallen dan begroot, mede door de wens van de stuurgroep om zekerheid van de foto's in het bladvrije seizoen belangrijker te stellen dan een hogere punt dichtheid. Het programma is aan het onderzoeken om de overschotten van dit jaar te gebruiken voor het inwinnen van schuine luchtfoto's (obliek) vanaf volgend jaar. De programma's met derden worden deels gefinancierd door de waterschappen, maar voor het grootste gedeelte door derden. De opdracht van de waterschappen aan hWh voor deze programma's beperkt zich tot facilitering. De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van hWh. Voor een toelichting op de realisatie per programma, wordt verwezen naar de bijlagen.

4.2.3 Jaareindeverwachting toegelicht

Het totaalbeeld van het saldo van 2025 is in onderstaand overzicht samengevat. Dit overzicht geeft aan welk deel van de baten naar verwachting in 2025 wordt aangewend.

1. Afrekening deelnemers

Programma 1. Bestuur en organisatie: € 307.000.

Binnen het programma verwachten we een groot deel van het budget op HRM en ondersteuning niet te besteden, met name door het intern opvangen van zwangerschapsverlof en het later invullen van vacatures. Dit betreft vacatures op HRM-rollen en op organisatie ondersteuning, die lastig in te vullen zijn. Daarnaast verwachten we een deel van het gereserveerde opleidingsbudget dit jaar niet meer te besteden. Tot slot is er minder externe juridische ondersteuning nodig dit jaar, omdat we dit intern kunnen oppakken. Van de begrotingspost 'onvoorzien' is nog € 80.000 over. Deze post wordt gebruikt om nieuwe interne projecten gedurende het jaar te financieren, daar waar de huidige begroting van de betreffende afdeling ontoereikend blijkt. Er zijn in 2025 meerdere nieuwe interne projecten gestart die nog niet in het oorspronkelijke Jaarplan 2025 waren opgenomen, zoals de aansluiting van hWh op de SOC-dienstverlening en het project inzet AI binnen hWh.

Programma 2. Kennis en verbinden: €45.000

Het project WISE wordt grotendeels gefinancierd door de EU maar omvat ook kennisontwikkeling en kennisdeling met waterschappen. Dat deel is niet subsidiabel maar past bij de doelstellingen van Kennis en Verbinden en wordt daarom uit dit programma gedekt.

De begroting van het vergadercentrum gaat naar verwachting overschreden worden met € 40.000,- als gevolg van een huurverhoging en verdere investeringen in AV-middelen.

De tekorten kunnen ruimschoots worden gedekt binnen het programma, waarna we nog een klein bedrag verwachten over te houden.

Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie): €442.000

Binnen het programma Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie) lijkt er op dit moment € 442.0000 over te blijven. De vier diensten waar we naar verwachting richting einde jaar het meeste budget zullen overhouden zijn:

Datastromen pijler 4: Dit is het onderdeel van datastromen dat is bedoeld voor nieuwe ontwikkelingen. De meeste geplande ontwikkelingen zijn uitgevoerd tegen lagere kosten, waardoor er budget over zal blijven."

TMX EU- aanbesteding: De aanbesteding van TMX is zeer complex gebleken, met name omdat het niet alleen gaat om ontwikkeling van een nieuwe oplossing, maar ook het in de lucht houden van de huidige oplossing. Om dit proces zorgvuldig te begeleiden is meer tijd genomen voor de voorbereiding van de aanbesteding en is een extra dialoogronde ingepland, in afstemming met de waterschappen. Hierdoor schuift de planning en daarmee een deel van de besteding door naar 2026.

Oracle tech: De reserve die jaarlijks gereserveerd voor eventuele onverwachte incidenten is tot op heden niet ingezet.

Bestuursrapportage 2025-2

NHI-instrumentarium: Van een opdracht die vorig jaar uitgezet was, is alsnog besloten dat deze niet dit jaar meer wordt uitgevoerd.

Programma 4. Collectieve thema's: € 178.500

Dit nieuwe programma is begin 2025 officieel gestart en kent een aanlooptijd, waarin een nieuwe programmamanager is aangetrokken en het programma daarna verder ingericht is. Hierdoor zijn een aantal geplande nieuwe opdrachten nog niet tot wasdom gekomen. Daarnaast zijn bestaande opdrachten zoals doorontwikkeling en gebruik van WILMA goedkoper uitgevallen.

Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen: € 140.000

Binnen de programmaonderdelen Leren en Verbinden is sprake van onderbesteding. Er zijn minder leerinterventies aangevraagd en georganiseerd dan oorspronkelijk voorzien. Daarnaast zijn veel initiatieven vanuit de eigen uren georganiseerd, waardoor er minder budget nodig was. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt dan begroot.

Programma 6. Opgave waterveiligheid: € 7.500

Het budget van HEEL is bijgesteld en het ontwikkelbudget lijkt volledig besteed te worden. Er wordt verwacht dat er een klein bedrag overblijft binnen het programma.

Programma 7. Opgave watersysteem: € -216.500

De geconstateerde budgetoverschrijding is als volgt te verklaren:

- Het WIWB-project is in 2024 vertraagd. Veel werkzaamheden vinden in 2025 plaats waardoor er dit jaar een tekort ontstaat. Het tekort kan binnen de meerjarige DVO worden opgevangen, omdat er eerdere jaren minder is uitgegeven en komende jaren minder nodig is.
- Het project Datalevering Slimwatermanagement is vertraagd waardoor in 2024 geld is teruggegeven, dat nu in 2025 weer moet worden opgehaald.

Programma 8. Opgave waterketen: € 90.000

Het project Professioneel Afvalwatertransport is dit jaar vertraagd en houdt budget over. Ook binnen het ontwikkelbudget lijkt er een bedrag over te blijven.

Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering: € 35.500

De onderbesteding is ontstaan door vertrek van diverse projectleiders, waaronder op de Software Reseller, de Software Catalogus en het Kenniscentrum. Bij het Framework Microsoft is een tekort, waarbij een addendum op de DVO wordt voorgesteld om het tekort op te vullen.

2. Mutatie projectrekening

Programma 10. SAW@: € 124.000

Het voorschot aan RWS is nog niet in rekening gebracht. De uitgaven lopen nog volgens planning en binnen de begroting. Er wordt op het aandeel van de waterschappen een overschot verwacht van rond de € 100.000. Reden hiervan is een voordeel dit jaar op de kosten van het Centraal Aansluitpunt. Door een aanpassing van de kostendoorbelasting vanaf 2024 is een voordeel van € 80.000 ontstaan en de kosten van wenswijzigingen wordt dit jaar niet gebruikt en de AVG-Audit wordt niet uitgevoerd dit jaar.

Programma 11. Basisdata € 2.036.000

In de aanloop voor de aanbesteding Beeldmateriaal 2025 was nog rekening gehouden met meerdere scenario's. Op het voorkeursscenario een inwinning met lager vliegen (meer vliegbewegingen en dus hogere kosten) is in de begroting rekening gehouden. Na de aanbesteding is door de stuurgroep alsnog anders beslist. Omdat vorig jaar door het slechte weer niet de juiste kwaliteit luchtfoto's zijn gemaakt (te veel blad aan de bomen) is vanuit de achterban het verzoek gekomen om dit jaar de kwaliteit (op tijd vliegen voor het blad aan de bomen zit) en kwantiteit (echt heel Nederland vliegen) te laten prefereren boven het voorkeursscenario. Hierdoor valt de inwinning dit jaar lager uit dan begroot. Wat hier ook in meegerekend is, zijn wat oudere potjes binnen het programma welke het plus bedrag beïnvloeden. Het potje van AHN Kaartverkoop bijvoorbeeld.

Begin 2025 is richting bestuur van hWh gecommuniceerd dat deze reserves afgebouwd zouden worden door minder te factureren aan de deelnemers dan toegezegd. Op dit moment wordt echter serieus onderzocht of het mogelijk is om een oblieke inwinning (luchtfoto's waarmee je onder een schuine hoek naar de wereld kijkt) van Nederland aan te besteden voor de periode 2026-2027 en deze te

Bestuursrapportage 2025-2

financieren vanuit de bestaande reserves. Dat lijkt binnen de mogelijkheden te passen, maar maakt het wel noodzakelijk dat de volledige toezeggingen gefactureerd moeten worden en eind 2025 op de balans van hWh staan. In 2026 en 2027 zullen deze reserves dan drastisch afnemen als de oblieke inwinning doorgang krijgt.

Programma 12. Informatiehuis Water € 425.000

De opdracht verloopt volgens planning en blijft naar verwachting binnen budget. Op meerdere posten wordt verwacht dat er budget over blijft. Dit heeft verschillende redenen: heroverwegingen op de aanpak (Aquostandaard & Droogteportaal), de hoeveelheid benodigde opdracht (DD API & Slim Watermanagement).

De jaareindeverwachting kan als volgt samengevat worden:

Verklaring saldo jaareinde verwachting 2025 (bedragen in € 1.000 excl. BTW)	Vertraagd, uitvoering in 2026	Werkzaamheden niet uitgevoerd	Effect realisatie uurtarieven	Effect realisatie kosten	Extra werkzaamheden uitgevoerd	Bestemming door UO met derden	Saldo jaareinde verwachting BERAP 2
Programma 1. Bestuur en organisatie	116	504	66	-79	-300	0	307
Programma 2. Kennis en verbinden	195		-13	13	-150	0	45
Subtotaal instandhouding	311	504	53	-66	-450	0	352
Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)	355		295	-87	-121	0	442
Programma 4. Collectieve thema's		175	54	-41	-10	0	179
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	120	140	61	-96	-85	0	140
Programma 6. Opgave waterveiligheid			-6	14		0	8
Programma 7. Opgave watersysteem	25	20	-22	71	-310	0	-217
Programma 8. Opgave waterketen	50		28	12		0	90
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	40	55	-61	70	-68	0	36
Subtotaal samenwerking met waterschappen	590	390	349	-58	-594	0	677
Programma 10. SAW@	0	0	0	0	0	124	124
Programma 11. Basisdata	0	0	0	0	0	2.036	2.036
Programma 12. IHW	0	0	0	0	0	425	425
Subtotaal samenwerking met derden	0	0	0	0	0	2.585	2.585
Totaal	901	894	402	-124	-1.044	2.585	3.614

In onderstaande tabel is weergegeven hoe de bovenstaande redenen vertalen naar impact op het resultaat. De verwachting van het overgebleven budget is voor 2,6 miljoen toe te wijzen aan samenwerkingen met derden. Voor de andere programma's (1 tot en met 9) is voor 0,3 miljoen goedkoper uitgevoerd. De overige impact (0,8 miljoen) is door vertraging of niet uitgevoerde werkzaamheden, waarbij een stukje is gecompenseerd door het uitvoeren van extra werkzaamheden.

	Impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Geen impact inhoudelijk resultaat projecten in € miljoen	Totaal in € miljoen
Bestemming door UO met derden	-	2,6	2,5
Programma 1 t/m 9: Vertraagd, uitvoering in 2026	0,9	-	3,1
Programma 1 t/m 9 Goedkoper uitgevoerd dan begroot	-	0,3	1,8
Programma 1 t/m 9: Werkzaamheden niet uitgevoerd	0,9	-	0,9
Programma 1 t/m 9: Extra werkzaamheden uitgevoerd	1,0	-	1,1
Totaal	0,8	2,9	3,6

4.3 Begrotingswijzigingen

Tegelijkertijd met de 2^e bestuursrapportage 2025 wordt de 3^e begrotingswijziging aangeboden. Dit betreft de formele vaststelling van gewijzigde budgetten in de periode mei tot en met augustus 2025 die invloed hebben op de begroting 2025. Voor al deze begrotingswijzigingen is een DVO afgesloten, waarvan de uitvoering start in 2025. Door middel van de begrotingswijziging worden de projecten aan de begroting 2025 toegevoegd. Deze wijzigingen hebben geen invloed op de hoogte van de bijdrage aan de instandhoudingskosten.

Eenzijds worden nieuwe budgetten aan de begroting toegevoegd voor nieuwe projecten. Anderzijds lijkt er ruimte te ontstaan in de lopende projecten waardoor er geld over blijft. Per saldo daalt de begroting met circa €559.000.

Bestuursrapportage 2025-2

De tussentijdse begrotingswijzigingen worden niet als voorschot bij de waterschappen in rekening gebracht. Na afloop van het jaar 2025 wordt de eindafrekening opgemaakt. Het verschil tussen het gefactureerde voorschot en de realisatie aan het einde van 2025 wordt verrekend met de deelnemers aan de projecten. In de bijlage projectverantwoording is de begrotingswijziging per deelnemer uitgewerkt.

3^e Begrotingswijziging:

Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)

- 00.03.01/510 Digitale watertoets €-68.100. Kosten vallen lager uit doordat er gewerkt wordt met een standaard software in plaats van maatwerk software.
- 00.03.01/603 TMX aanbesteding € 472.750. Verlenging huidige DVO is goedgekeurd en daarmee is dit bedrag bij de begroting gekomen.

Programma 4. Collectieve Thema's

- 00.04.00/001 en 00.04.00/002 ontwikkelbudget en initiatiefbudget € -33.028 en € -100.000. Het ontwikkelbudget en initiatiefbudget zijn ingezet om onderstaande projecten te vergoeden.
- 00.04.00/003 Buca Presentatie & ontsluiting € 30.749. Opgestart vanuit het ontwikkelbudget en initiatiefbudget. In deze Businesscase wordt gewerkt aan het onderzoeken van een standaard voor presentatie en ontsluiting (bijvoorbeeld websites en portalen).
- 00.04.00/004 Verkenning Sourcing strategieën, digitale autonomie en data soevereiniteit € 102.279. Opgestart vanuit het ontwikkelbudget en initiatiefbudget. Waterschappen willen meer grip op continuïteitsuitdagingen op het gebied van clouddiensten en software. Met dit project wordt een verkenning van de strategie gedaan.
- 00.04.00/015 Vooronderzoek € -75.219. De PA (procesautomatisering)-werkgroep heeft meer budget nodig. Dat kon vanuit dit budget worden bijgesteld.
- 00.04.00/016 Project Verhogen weerbaarheid € 81.867. Dit project heeft een hogere begroting gekregen, wat opgehaald is vanuit het project vooronderzoek en oefenen IV&P. De PA-werkgroep wordt meer ingezet, waardoor daar een hoger budget voor nodig was.
- 00.04.00/017 Project Audits € -196.045. Het project is met een jaar verschoven en begint in 2026. Daardoor is dit budget nu niet nodig.
- 00.04.00/021 Oefenen IV&P € -6.648. De PA-werkgroep heeft meer budget nodig. Dat kon vanuit dit budget worden bijgesteld.

Programma 6. Opgave waterveiligheid:

- 00.06.00/001 Ontwikkelbudget € -20.000. Dit ontwikkelbudget is ingezet voor het opstarten van het project BIM.
- 00.06.00/434 HEEL € -50.000. Dit project heeft deze financiering niet nodig in 2025, doordat er vertraging in het project is. Om te voorkomen dat er een groot overschot is, wordt dit teruggegeven.

Programma 7. Opgave watersysteem:

- 00.07.00/001 Ontwikkelbudget € -20.000. Dit ontwikkelbudget is ingezet voor het opstarten van het project BIM.
- 00.07.00/404 Landelijke Informatie Bodemvocht (LIBV) € 30.000. Het project LIBV heeft gedurende het aanbestedingsproces vertraging opgelopen. Werkzaamheden die in 2024 gepland stonden zijn daardoor niet uitgevoerd en verplaatst naar 2025. Door de verschuiving van werkzaamheden zijn in 2025 extra kosten voorzien. Daarnaast worden aanvullende kosten gemaakt om de overgang mogelijk te maken naar de afdeling Diensten & Beheer.
- 00.07.00/419 Hydamo NHI € -60.000. De heraanbesteding wordt niet uitgevoerd, waardoor er budget overblijft op deze post.
- 00.07.00/421 Projectenplatform Waterschapswerken € -65.000. Er is uitloop op de realisatie, daardoor blijft budget over en wordt dit teruggegeven.
- 00.07.00/945 Perceelwijzer 1e helft 2025 € 50.479. De DVO voor de perceelwijzer is goedgekeurd en deze opdracht is nu afgerond.
- 00.07.00/946 Perceelwijzer 2e helft 2025 € 62.000. De DVO voor de perceelwijzer vanaf de tweede helft van 2025 is goedgekeurd, daardoor is dit project opgenomen in de begroting.

Bestuursrapportage 2025-2

- 00.07.00/950 Building Information Model (BIM) € 60.000. Dit nieuwe project is gefinancierd uit de ontwikkelbudgetten van Waterketen, Watersysteem en Waterveiligheid.

Programma 8. Opgave waterketen:

- 00.08.00/001 Ontwikkelbudget € -20.000. Dit ontwikkelbudget is ingezet voor het opstarten van het project BIM.
- 00.08.00/433 Professioneel Afvalwatertransport (PAT) € -150.000. De realisatie van het project blijft achter op de planning. Daardoor is de verwachting dat er budget over blijft en is het bedrag naar beneden bijgesteld.
- 00.08.00/500 O-info € -10.116. Dit bedrag is hersteld naar het juiste begrotingsbedrag.

Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering:

- 00.09.00/001 Ontwikkelbudget -30.000. Dit budget is ingezet voor de Businesscase Geo-informatie.
- 00.09.00/024 SOC Dienstverlening Security Monitoring en Alarmering (fase 2) € -45.000. Door een deel vertraging in het project, blijft er budget over.
- 00.09.00/170 Wet Open Overheid (WOO) € -50.000. Er was in de begroting rekening gehouden met een onvoorzien budget. Dat is dit jaar waarschijnlijk niet nodig, waardoor het nu wordt teruggegeven.
- 00.09.00/175 Single Digital Gateway (SDG) € -19.611. Het project maakt aanspraak op een subsidie en kan daardoor dit budget naar beneden bijstellen.
- 00.09.00/220 Audit WPG € -120.000. Dit gedeelte van het budget is verplaatst naar 2026.
- 00.09.00/561 Kenniscentrum € -130.000. Administratieve bijstelling van het budget. Een deel van de kosten van de facturatie komt op volgend jaar terecht, waardoor dit budget niet in 2025 nodig is.
- 00.09.00/577 Software Catalogus € -40.000. Het project heeft even stilgelegen, omdat er geen projectleider was. Dit is nu weer ingevuld, maar er is minder budget nodig voor dit jaar.
- 00.09.00/600 BuCa Geo Info € 30.000. Deze businesscase is opgestart en wordt vergoed vanuit het ontwikkelbudget.

Programma 10. SAW@

- 00.10.00/727 SAW@ Personele inzet € -35.442. Door een nieuwe indeling en bijstelling van het project, is dit budget voor 2025 niet benodigd.

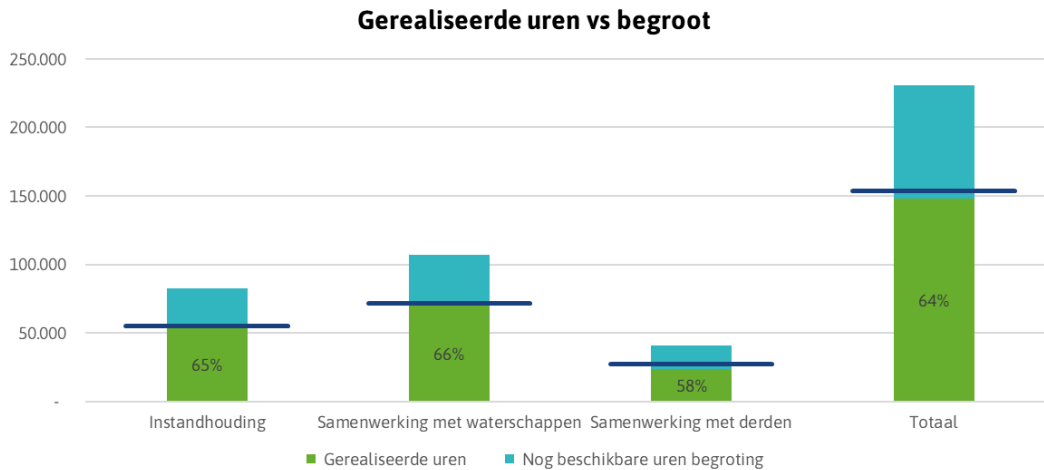
Programma 12. IHW

- 00.12.00/640 EF DD API € -200. In de begroting was een onjuiste bijdrage voor IPO opgenomen. Deze begrotingswijziging heeft geen invloed op de bijdragen van waterschappen.
- 00.12.00/683 Coördinatie van de informatiestromen € 1.789. Normaliter is er geen budget op dit project beschikbaar, dit jaar is er budget nodig op deze post in verband met een infographic voor het spoorboekje.
- 00.12.00/686 Water Informatiestromen € -38.954. Deze financiering is nodig voor kosten bij Rijkswaterstaat en is daarom van de begroting afgehaald.
- 00.12.00/689 Instandhouding externe producten € -1.789. Dit budget is ingezet op Coördinatie van de informatiestromen.
- 00.12.00/699 Waterveiligheidsportaal € -95.979. Dit jaar is de realisatie lager, omdat er vooral beheer en onderhoud nodig is. De begroting is daarop aangepast.

5 Formatie en capaciteit

5.1 Begrote en gerealiseerde uren

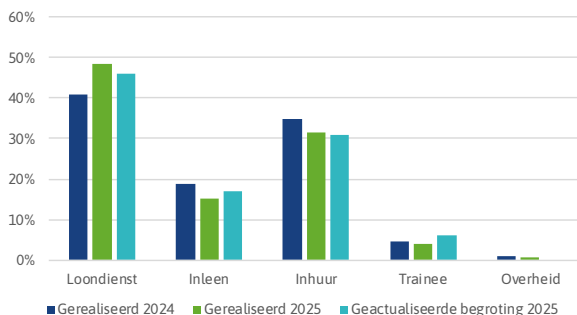
Een belangrijke basis voor de hWh begroting zijn de gewerkte uren. Hieronder is een overzicht opgenomen van de begrote en gerealiseerde uren per begrotingsdeel.

De donkerblauwe lijn geeft de begroting van de uren naar rato van de eerste 8 maanden van 2025 weer. Voor een toelichting op de realisatie per programma wordt verwezen naar de bijlagen. De totale urenbesteding in 2025 ligt tot en met augustus (147.890 uren) in lijn met de begroting van 2025. De realisatie ligt ruim boven de realisatie van dezelfde periode in 2024 (136.371 uren), dit is een stijging van 8,4%.

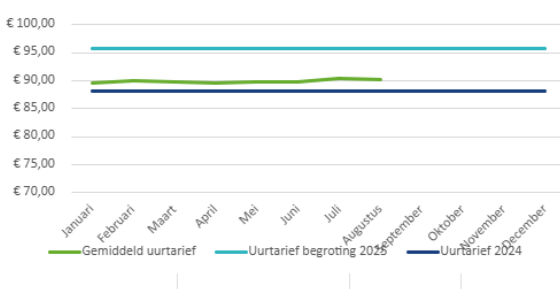
5.2 Directe uren per medewerkerscategorie

Het overzicht van de directe uren per medewerkerscategorie, uitgedrukt in een percentage van het totaal, kan als volgt worden weergegeven:

Zoals voorzien ervaren waterschappen krapte op de arbeidsmarkt, waardoor er minder ruimte is om medewerkers vanuit de waterschappen uit te lenen aan een project bij hWh. Tot nu lukt het hWh om dit op te vangen met inhuur, en een kleine stijging van het aantal medewerkers in loondienst.

5.3 Gemiddelde uurtarieven

Het gerealiseerde uurtarief in aug is € 90,15. Dit ligt € 5,60 onder het begrotingstarief. Ten opzichte van de vorige rapportage is het gemiddelde uurtarief gestegen, doordat deze met terugwerkende kracht is aangepast in lijn met de nieuwe CAO. In de CAO zijn afspraken gemaakt over een gefaseerde salarisverhoging gedurende de looptijd van twee jaar. Per 1 januari 2025 is dit een nominale salarisverhoging van €50 bruto per maand, aangevuld met een structurele verhoging van 3,3% op het bruto maandsalaris.

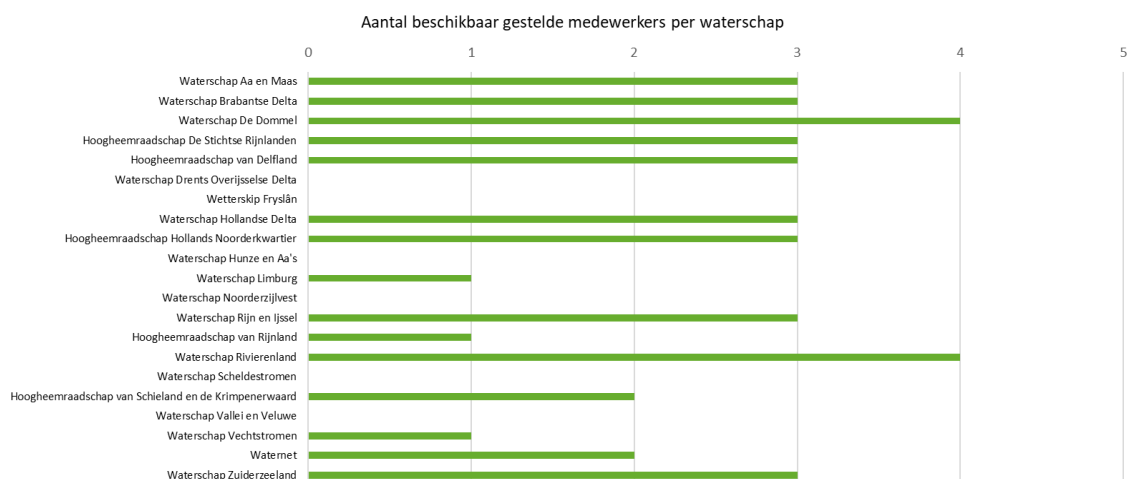
5.4 Aantal medewerkers en ziekteverzuim

	Stand op 31-8-2025	Stand op 31-12-2024
In loondienst	87	70
Inleen van waterschappen	34	40
Inhuur van de markt	72	69
Stagiair	0	1
Trainees	4	7
Inhuur van de overheid	3	2
Totaal bekostigd door hWh	200	189
Medewerkers RWS	13	12
Totaal gefaciliteerd door hWh	213	201

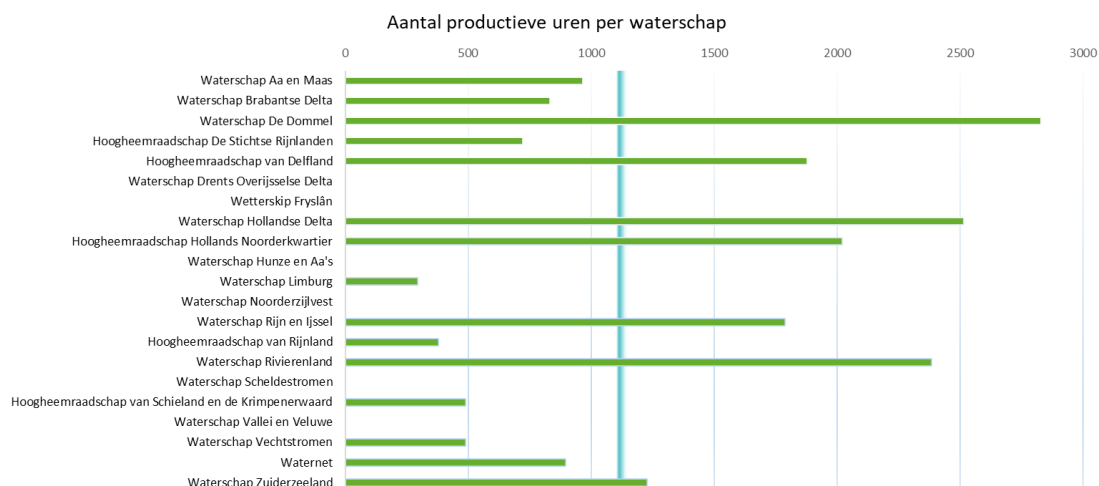
Het aantal medewerkers werkzaam bij hWh bedroeg op 31 augustus 2025 200 (31 december 2024: 189). Daarnaast faciliteren we een werkplek voor nog eens 13 medewerkers vanuit RWS voor onze samenwerkingsprogramma's. In de samenstelling van werkzame personen is een stijging te zien van medewerkers in loondienst, en een daling in inleen vanuit de waterschappen. Het aantal ingehuurde medewerkers blijft min of meer stabiel. Het ziekteverzuim bij de medewerkers in loondienst is in de eerste acht maanden van 2025 gemiddeld 3,1%. Dit ligt onder de interne streefnorm van 3,7% en is een daling ten opzichte van de vorige rapportage (BERAP-1: 3,7%).

5.5 Inzet capaciteit vanuit waterschappen

Ook in 2025 zijn medewerkers vanuit de waterschappen bij hWh ingezet. 39 medewerkers vanuit de waterschappen hebben uren ingezet binnen het Waterschapshuis. De tijd van betrokken waterschap-medewerkers in overleggen, zoals OO's, dagelijks bestuur, etc., is niet in deze overzichten meegenomen, hoewel deze uren substantieel zijn. Op verzoek van het algemeen bestuur wordt inzicht gegeven in de verdeling van de medewerkers en uren naar de waterschappen:

Vanuit het meerjarenprogramma dat door de waterschappen is opgesteld voor hWh, blijkt dat er om hWh goed te bemensen vanuit de waterschappen ongeveer 2.800 uur per jaar per waterschap minimaal nodig zijn. Deze norm is in de grafiek zichtbaar gemaakt met de aqua streep. Op dit moment geven 7 van de 21 waterschappen voldoende invulling aan de flexibele schil van hWh. Naast de capaciteit in uren, worden ook de personele zaken door De Dommel verzorgd.

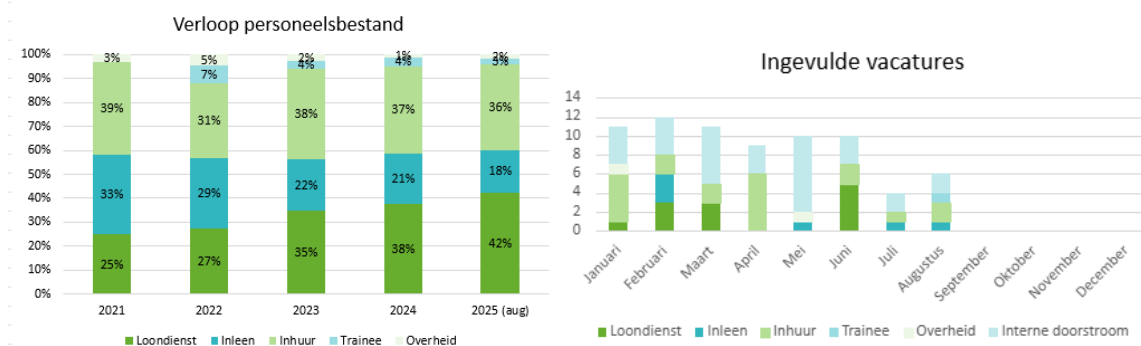
5.6 Afgeronde vacatures en verdeling herkomst capaciteit

Er zijn een aantal wervingen op moeilijk in te vullen posities alsnog geslaagd. Door de ruimte die we van het bestuur hebben gekregen om meer mensen op contract aan te nemen zien wij een stijging van het aantal sollicitanten. De sollicitanten komen van zowel waterschappen als vanuit (watergerelateerde) bedrijven. Daarnaast zijn we een aantal jaar geleden begonnen met 12 trainees, waarvan we een redelijk aantal aan ons hebben kunnen binden met een vast dienstverband. Op dit moment hebben we 4 trainees.

Het aandeel inhuur blijft gelijk, echter daarbinnen zien we een stijging van het inhuren van mensen voor een korte periode met specifieke expertise die we niet in huis hebben.

Vanaf januari zijn er 48 nieuwe rollen ingevuld. Inclusief interne doorstroom en nieuwe functies komt het totaal aantal vervulde rollen in 2025 op 75. Daarnaast zijn 69 contracten verlengd.

Onderstaande diagrammen zijn berekend op basis van aantal medewerkers, zonder daarbij rekening te houden met parttimefactor.

6 Organisatie

6.1 Externe en interne ontwikkelingen

Algemeen beeld

Zoals ook al in eerdere rapportages vermeld, zien we de afgelopen jaren een gestage groei van het aantal opdrachten dat hWh voor de waterschappen uitvoert. Uitgedrukt in uren ligt de realisatie ruim 8% boven dezelfde periode in 2024. We hebben van het bestuur de ruimte gekregen medewerkers voor de projecten en diensten ten behoeve van waterschappen in dienst te nemen bij hWh. Deze ruimte is erg behulpzaam geweest in het aantrekken van medewerkers en het structureel opbouwen van de benodigde expertise. Op dit moment zetten we 49% van al onze menskracht in met behulp van medewerkers die in dienst zijn bij hWh. We zijn blij dat we daarmee de groei in (relatief dure) inzet van inhuur uit de markt kunnen beperken en hopen hiermee ook stabiliteit en behoud van kennis te creëren.

Transitie opdrachtgeverschap

De opgaven van de waterschappen stijgen hard. Het besef bestaat dat het werk anders georganiseerd moet worden om het aan te kunnen. Maximaal innoveren, anders samenwerken en digitaal transformeren. In de transitie van het opdrachtgeverschap van de waterschappen richting hWh is ingespeeld op deze behoefte en in de strategienota (vastgesteld OGT 13 september 2024) is onderscheid gemaakt in vier type opdrachten/programma's aan hWh, te weten:

- *Collectieve thema's*: In dit programma wordt verplicht samengewerkt op vier sector-brede thema's: Architectuur & Standaarden, Wet- & Regelgeving, Informatieveiligheid & Privacy en Data & Ethiek.
- *Ontwikkelthema waterschappen*: Dit programma is gericht op innovatie en transformatie. Het wordt een collectief programma zodat waterschappen sneller kunnen innoveren.

In Collectieve thema's en het Ontwikkelthema waterschappen werken de waterschappen en hWh samen als partner.

Zowel voor *Collectieve thema's* als *Ontwikkelthema waterschappen* is er een structureel totaalbudget per jaar. Daarmee worden deze programma's budget gestuurd. Vanuit de waterschappen worden de programma's aangestuurd vanuit een Overkoepelend Themaoverleg (OTO) en vanuit het Digitale Innovatie en Transformatieberaad (DIT-beraad).

- **Opgavelijnen:** Er zijn vier programma's op opgaven bepaald: 1. Waterveiligheid, 2. Watersysteem, 3. Waterketen en 4. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering. Binnen de programma's worden projecten uitgevoerd, waarvoor per project een DVO wordt afgesloten. Waterschappen doen aan de projecten mee als het meerwaarde heeft en er geld voor beschikbaar is. Waterschappen fungeren hier als opdrachtgever. Vier Opgave-overleggen sturen elk een programma en de projecten binnen de programma's aan.
- **Diensten en beheer:** hWh zorgt voor het beheer van opgeleverde projecten en levert concrete diensten. Per dienst is een DVO afgesloten. Ook hiervoor geldt dat waterschappen meedoen als het meerwaarde heeft en er geld beschikbaar is. De waterschappen acteren hier als afnemer. Het Dienstenberaad ziet toe op de kwaliteit van de dienstverlening.

Ook de strategische aansturing van de digitale transformatie binnen de waterschappen is geprofessionaliseerd. De Opdrachtgeverstafel vult haar rol meer strategisch in, waarbij zij wordt geadviseerd door het I-beraad (voorheen I-platform). Het I-beraad is de gemandateerde opdrachtgever voor de facultatieve projecten uit de Opgave-overleggen en de daaruit voortkomende diensten. Het I-beraad opereert altijd vanuit sectorbelang.

Herinrichting organisatie hWh

De afgelopen periode zijn grote stappen gezet om de organisatie van hWh ook aan te passen op de nieuwe governance zoals hierboven omschreven. Lopende activiteiten zijn omgezet en gebundeld in de nieuwe programma's, zoals Collectieve thema's en Overheidsdienstverlening en Bedrijfsvoering. Daarnaast is Diensten en Beheer gestart inclusief het inrichten van nieuwe standaard beheerprocessen. Tot slot is de contractuele basis voor de vernieuwde samenwerking vastgelegd in nieuwe programma DVO's voor de komende jaren.

BTW

hWh heeft in 2010 een verzoek tot vrijstelling voor de toepassing van omzetbelasting bij de Belastingdienst neergelegd. Het verzoek aan de Belastingdienst was destijds tweeledig, namelijk:

1. Vrijstelling van BTW op de diensten van hWh aan de waterschappen (koepelvrijstelling);
2. Vrijstelling van BTW op de diensten van de waterschappen aan hWh.

Ad 1: De Belastingdienst heeft in 2012 schriftelijk bevestigd dat hWh voldoet aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling, daarmee was dit deel van het verzoek tot vrijstelling reeds afgerond in 2012. De koepelvrijstelling zorgde ervoor dat hWh diensten vrij van BTW kon leveren aan waterschappen.

Ad 2: Op dit verzoek is tot op heden, ondanks herhaaldelijke verzoeken van hWh en diverse overleggen, nog geen standpunt ingenomen door de Belastingdienst. De diensten van waterschappen aan hWh worden in rekening gebracht met BTW. Aangezien hWh geen recht had op vooraf trek van de BTW, werkt dit uiteindelijk kostenverhogend voor de waterschappen.

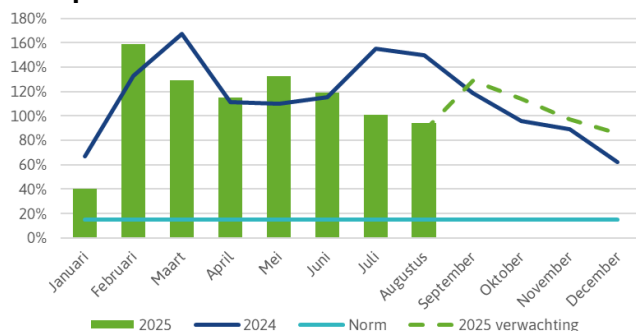
Uitmo 2018 heeft de Belastingdienst plotseling een eendoordeel gegeven. Hieruit blijkt de Belastingdienst wederom geen standpunt heeft ingenomen omtrent verzoek 2. Maar heeft zij de afspraak uit 2012 (verzoek 1) ingetrokken. hWh zou jegens waterschappen niet vrijgesteld van BTW presteren. De eerste focus ligt op het terugkrijgen van de koepelvrijstelling (verzoek 1), waarna verzoek 2 weer opgepakt kan worden. hWh heeft bezwaar tegen deze uitspraak ingediend en heeft, na afwijzing van het bezwaar door de belastingdienst, een beroepsprocedure gestart.

Op 21 februari 2022 heeft de behandeling van deze zaak door de rechter plaatsgevonden, waarbij de rechter hWh in het gelijk heeft gesteld. De belastingdienst is in hoger beroep gegaan tegen deze uitspraak. De zitting heeft plaatsgevonden op 12 september 2024, ook hier is hWh door het Hof in het gelijk gesteld. Eind januari 2025 heeft de belastingdienst beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. Na een stukkenwisseling ligt de zaak nu bij de Hoge Raad voor besluitvorming. Omdat hier geen vaste termijnen voor gelden, is niet te zeggen wanneer uitspraak zal volgen.

6.2 Uiteenzetting van de financiële positie

6.2.1 Financiering

Kasliquiditeit

De kasliquiditeit geeft de verhouding aan tussen de beschikbare liquide middelen enerzijds en de kortlopende schulden en verplichtingen anderzijds. Het is een indicator van de mate waarin de kortlopende schulden en verplichtingen kunnen worden gedekt uit de liquide activa.

De algemene richtwaarde van dit kengetal is een minimum van 15%. De kasliquiditeit ligt boven de norm. Een hogere kasliquiditeit in de eerste maanden van 2025 komt door de voorschotfacturatie van de primaire begroting 2025 aan de waterschappen en daarmee de reeds ontvangen bijdragen.

Op dit moment beschikt hWh niet over een kredietfaciliteit bij de NWB. De organisatie heeft voldoende liquide middelen om aan haar verplichtingen te voldoen. Er is echter sprake van een daling in de kasliquiditeit. Deze daling wordt veroorzaakt door een verschuiving in het moment van facturatie ten opzichte van vorig jaar: in 2025 is eerder gefactureerd. Dit houdt verband met de ontvangsten van de waterschappen in het kader van de begroting 2025.

Renteontwikkeling

hWh ontvangt rente over het schatkistbankieren. Hiervoor is een kostenplaats in het programma Bestuur en organisatie ingericht. De renteontwikkeling wordt sterk beïnvloed door de beleidsrichting van het Europese Central Bank (ECB). De rente is in het eerste kwartaal van 2025 met 0,5% gedaald.

De rentebaten over het schatkistbankieren per kwartaal bedragen:

1 ^e kwartaal 2025	€ 106.650
2 ^e kwartaal 2025	€ 154.961

De overige rentebaten over januari tot en met augustus bedragen € 3.409.

Schatkistbankieren

Als gevolg van schatkistbankieren dient hWh alle middelen boven de drempel van € 1.000.000 af te romen. Het gemiddelde saldo per kwartaal moet conform de regelgeving lager zijn dan € 1.000.000. Met ingang van september 2017 wordt gebruik gemaakt van de faciliteit van de NWB Bank om het saldo automatisch af te romen naar de schatkist. Het saldo schatkistbankieren is direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

De gemiddelde stand op de NWB-betalrekening per kwartaal bedroeg:

2 ^e kwartaal 2025	€ 10.000
April 2025	€ 10.000

Hiermee heeft hWh voldaan aan de regeling schatkistbankieren tot en met het tweede kwartaal 2025.

Kasgeldlimiet

Kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2% van het primaire begrotingstotaal. Voor hWh betekent dit in 2025, gebaseerd op het primaire begrotingstotaal van circa

€ 32,8 miljoen, een kasgeldlimiet van € 3,1 miljoen. De verwachting is dat hWh in 2025 geen leningen zal aanvragen en blijft hiermee onder het kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% van het primaire begrotingstotaal. Voor hWh betekent dit in 2025, gebaseerd op het primaire begrotingstotaal van circa € 32,8 miljoen, een renterisiconorm van € 7,6 miljoen. hWh verwacht in 2025 geen aflossingsverplichting en blijft hiermee binnen de renterisiconorm.

6.2.2 Weerstandsvermogen en de risicobeheersing

Het dagelijks bestuur herzielt jaarlijks de risicomatrix van het eigenaarschap van hWh als onderdeel van de planning- en controlcyclus. In het DB van 7 februari 2025 is de risicomatrix besproken. De aandachtsgebieden van het dagelijks bestuur zijn:

1. Gebrek aan capaciteit/kennis: Zowel kwaliteit als tijdige beschikbaarheid en (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers en het behoud van kennis.
2. Aantrekkelijk werkgever: heeft hWh voldoende te bieden om voor IT- en andere specialisten in de watersector een aantrekkelijke werkomgeving te zijn.
3. Bestuurlijke controle: Grip van het bestuur op totale begroting, bewaking van rechtmatigheid (o.a. loden deuren) en uitvoerbaarheid programma's.
4. Cybersecurity: informatieveiligheid en privacy volgens de BIO- en AVG-normen inregelen.
5. Onbenutte potentie: Appreciatie bij de AB's waterschappen van impact digitale transformatie op primaire proces, de potentie van samenwerking op dit thema en de rol van hWh hierbij.
6. Vertrouwen in hWh: Perceptie van te weinig toegevoegde waarde, kwaliteit en wendbaarheid.
7. Compliance wet- en regelgeving: Hierbij inbegrepen fraude- en corruptierisico's.

'Gebrek aan capaciteit' is beter beheersbaar aangezien in het AB van 25 november 2023 is besloten hWh meer ruimte te geven om met passende contractvorm medewerkers aan hWh te binden. De arbeidsmarkt is onverminderd krap, toch lukt het hWh door haar imago van aantrekkelijk werkgever om de juiste mensen (soms met enige vertraging) aan zich te binden. Hierdoor kan hWh tot op heden alle gevraagde opdrachten uitvoeren.

Voor 'Cybersecurity' geldt dat hWh in eind 2023 een audit heeft gehad met een hoge score van volwassenheid. Echter heeft hWh nog niet het ambitieniveau van volwassenheidsniveau 4 behaald. In de afgelopen jaren zijn er wel veel verbeteringen geweest. Deze lijn moet doorgetrokken worden. Door ontwikkelingen in de maatschappij blijft de waarschijnlijkheid van een cyberincident toenemen, echter door de verbeteringen die het afgelopen jaar bij hWh hebben plaatsgevonden zal hWh er beter mee om kunnen gaan. In 2025 werkt hWh aan het aansluiten op SOC.

Betreft 'Vertrouwen in hWh' heeft het bestuur gesteld dat de verbondenheid van de waterschappen bij hWh continu aandacht moet hebben. Het is belangrijk dat de meerwaarde van hWh genoeg wordt herkend en dat dit ook wordt geuit. Verder moet er focus zijn om de resultaten van hWh concreet duidelijk te maken bij de waterschappen en andere belanghebbenden. Hier zijn stappen in gezet, maar dit onderwerp vraagt continue aandacht.

De onderwerpen 'Onbenutte potentie', 'Bestuurlijke controle' en 'Compliance wet- en regelgeving' hebben de aandacht van het DB, maar laat het aan de hWh-organisatie om deze risico's te blijven mitigeren. De onderwerpen komen regelmatig terug op de agenda van het DB en vertaling heeft plaatsgevonden in het jaarplan 2025 van hWh.

Programma/project-specifieke risico's worden door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft de zogenaamde "loden deur". Dit belangrijke principe is verankerd in de gemeenschappelijke regeling en verder uitgewerkt in het dienstverleningshandvest (vrijwaringsbepaling) en de dienstverleningsovereenkomsten. Aangezien de programma-/projectrisico's bij de deelnemers liggen, worden de risico's niet opgenomen in deze dit hoofdstuk. In de programmaverantwoording wordt inzicht gegeven in de risico's per project.

6.3 Bedrijfsvoering

6.3.1 Jaarplan 2025

In het jaarplan 2025 zijn diverse thema's en speerpunten benoemd die aansluiten bij de bestuurlijke risicogebieden waar binnen de dagelijkse bedrijfsvoering aan zal worden gewerkt. Ook zijn interne projecten benoemd, die in 2025 extra aandacht krijgen en waarvoor extra middelen nodig zijn. Hiervoor is € 250.000 beschikbaar gesteld. Het DB heeft ingestemd met de voorgelegde interne projecten en prioritering aangewezen. Het managementteam van hWh benoemt op alle speerpunten en interne projecten actiehouders en ziet toe op correcte naleving en aansturing. De voortgang op het jaarplan is beschreven in de programmapagina van programma 1 (hoofdstuk 7.1).

6.3.2 Financiële rechtmatigheid

Vanaf verslaggevingsjaar 2025 moet het dagelijks bestuur in een onderdeel van de jaarrekening aangeven of de in de jaarrekening opgenomen financiële feiten in overeenstemming met de daarvoor geldende regels tot stand zijn gekomen. Hiermee legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de zogenoemde financiële rechtmatigheid.

Zoals is vastgesteld in de verordening beleids- en verantwoordingsfunctie het Waterschapshuis 2025 dat de volgende percentages ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording worden gehanteerd:

- Verantwoordingsgrens: 2,0%
- Rapporteringgrens: 0,2%

Deze grenzen worden toegepast op de uitkomsten van de interne controle en vormen het kader voor de beoordeling van de rechtmatigheid.

Interne controle en beheersing

Om de rechtmatigheid te borgen, is in 2025 een **risicomatrix en een intern controleplan** opgesteld.

Hierin is aandacht besteed aan processen met verhoogde rechtmatigheidsrisico's, zoals projectbeheersing, salarissen, declaraties personeel, tijdschrijven, aanbestedingen, inkopen, betalingen, treasury, BTW

De controles worden uitgevoerd op basis van steekproeven.

Binnen de administratieve organisatie zijn diverse **beheersmaatregelen** ingericht, waaronder:

- Begrotingscontroles vooraf via het financieel systeem
- Autorisatieprocedures en functiescheiding
- Toetsing aan wet- en regelgeving door vakafdelingen
- Periodieke monitoring en rapportage aan het management

Gedurende het jaar heeft interne controle plaatsgevonden op de processen en financiële stromen. De bevindingen uit deze controles zijn positief en geen afwijkingen gevonden.

6.4 Merendeelcriterium

Conform de door KokxDeVoogd voorgestelde systematiek rapporteren we in de bestuursrapportage over de feitelijke realisatie van het merendeelcriterium (werk voor derden). Voor de toepassing van een vrijstelling van aanbesteding is het van belang dat hWh minimaal 80% van haar werkzaamheden verricht voor waterschappen die deelnemen aan de Gemeenschappelijke regeling hWh. Het merendeelcriterium mag berekend worden over een periode van 3 jaar. Er zijn in de afgelopen bestuursrapportageperiode (mei tot en met augustus) geen nieuwe samenwerkingen met derden opgestart, waardoor hWh ruimt valt binnen het maximum van 20%. Er worden wel weer een aantal samenwerkingen verwacht met derden, waarbij bij elke opdracht dit percentage in de gaten wordt gehouden.

7 Programmaverantwoording -

7.1 Programma 1 Bestuur en organisatie

Het programma Bestuur en organisatie ondersteunt zowel de interne organisatie als het bestuur van hWh. In het tweede trimester van 2025 lag de focus op het verder versterken van de nieuwe organisatie inrichting van hWh en het vergroten van de zichtbaarheid en professionele ondersteuning richting de waterschappen.

Organisatieontwikkeling

De nieuwe hoofdstructuur die vanaf begin 2025 formeel is ingericht, begint verder vorm te krijgen binnen de organisatie, o.a. door implementatie van nieuwe werkprocessen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de implementatie van één uniforme werkwijze rondom de uitvoering van projecten ("van A-Z"). Een ander voorbeeld is de implementatie van procesafspraken rondom de beheerste overgang van opgeleverde projectresultaten naar Diensten & Beheer.

Inrichting nieuwe governance waterschappen

Vanuit de waterschappen is de afgelopen periode gewerkt aan het inrichten van een nieuwe manier van opdrachtgeverschap aan hWh. Dit heeft geresulteerd in de vorming van een aantal nieuwe programma's en nieuwe besluitvormende gremia (I-Beraad, DIT-beraad, Overkoepelend Thema Overleg, Dienstenberaad, Opgave Overleggen). In de afgelopen periode heeft hWh de waterschappen hierin actief ondersteund. Daarnaast is ervoor gezorgd dat de contractuele basis voor het werk van hWh hierop is geüpdatet; er zijn nieuwe programma DVO's opgesteld, en daar waar nodig omzetting van project DVO's naar diensten-DVO's.

Medewerker ontwikkeling

De projectenorganisatie van hWh wordt zo wendbaar mogelijk ingericht, met een zogenaamde capaciteitspoule. Vanuit deze flexibele poule worden medewerkers ingezet op steeds wisselende projecten. Goed werkgeverschap vergt dat we voldoende aandacht houden voor welzijn en ontwikkeling van deze medewerkers, en dat we actief werken aan de juiste medewerker op de juiste plek.

Zichtbaarheid en communicatie

In het ['Waterschapsportaal'](#) geven we inzicht in de projecten per waterschap. Na lancering van dit portaal begin dit jaar werken we inmiddels aan verdere doorontwikkeling, op basis van ontvangen feedback van gebruikers. Daarnaast is voor de tweede maal een belevingsmarkt voor het AB georganiseerd, ditmaal met het thema Informatieveiligheid & Privacy.

Vermeldenswaardig is nog dat hWh tweemaal is genomineerd voor een Computable Award 2025. In de categorie Digitale Transformatie is hWh genomineerd voor het programma PCP-WISE (samen met STOWA) en voor het realiseren van de Vaarkaart (samen met de Unie). Publiekstemmen bepalen samen met een vakjury komend najaar de winnaars.

Veilige werkomgeving

Door het verbeteren van de plan-do-check-act methode (PDCA) zet hWh een volgende stap in de volwassenheid van het beheer van de interne kantoorautomatisering. Het zorgt dat het risico-gestuurd denken beter geborgd wordt in de IT-beheer processen. Het project wordt in oktober afgerond.

De planning voor de pre-BIO audit is opgeschoven. Deze stond eerst voor de zomer van 2025 gepland, maar schuift door naar 2026. Dit onder andere zodat het PDCA-project van IT de ruimte krijgt om geïmplementeerd te worden en gepland te worden, zodat dit in de pre-audit meegenomen kan worden.

De voorbereiding voor het aansluiten van hWh op de SOC-dienstverlening ligt op schema. Deze aansluiting begint in oktober.

Informatiebeheer en digitalisering

We werken aan een efficiëntere en modernere informatiehuishouding, door het inrichten van Teams/SharePoint als document managementsysteem en het geleidelijk uitfasen van ons huidige archiefsysteem. De migratie vindt plaats met goedkeuring van de archivaris. Parallel wordt gewerkt

aan een herinrichting van Teams/Sharepoint, door invoeren van dataclassificatie conform het goedgekeurde dataclassificatie beleid. De planning is om dit aan het einde van het jaar ingevoerd te hebben.

Inkoop en contractmanagement

Vanuit hWh committeren wij ons ook aan het inkoopbeleid voor de waterschappen zoals dat door de Unie van Waterschappen is opgesteld. Hiervoor hebben we een uitvoeringskader opgesteld waarmee het inkoopbeleid vertaald is naar de toepassing daarvan binnen hWh.

Daarnaast is in 2025 een project rondom Duurzaam opdrachtgeverschap gestart. Met ondersteuning van een adviseur duurzaamheid is de facilitaire afdeling van hWh bezig om meer duurzame keuzes te maken in onze bedrijfsvoering. Ook wordt samen met het team inkoop en contractmanagement de komende tijd gestart met uitwerken van verdergaande duurzaamheidscriteria voor inkoop van ICT.

Om de implementatie van professioneel contractmanagement verder te ondersteunen (inclusief uniformeren van werkwijzen) is een contractmanagementsysteem geselecteerd.

Artificial Intelligence

Bij het Waterschapshuis zijn activiteiten ontwikkeld waarmee wordt voldaan aan de verplichting op het gebied van AI-geletterdheid uit de AI Verordening. Zo zijn kaders opgesteld voor het gebruik van AI tools en is er een opleidingsplan opgesteld om medewerkers op te leiden om met (generatieve) AI te werken. Vanaf augustus wordt dit opleidingsplan uitgerold. Vanaf oktober wordt Microsoft co pilot (op aanvraag) beschikbaar gesteld aan medewerkers van hWh om te gebruiken bij de werkzaamheden. Daarnaast wordt binnenkort ook gestart met interne pilots op hoe AI ingezet kan worden en waar dit meerwaarde kan bieden voor de werkzaamheden van hWh.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>1 Bestuur en organisatie</p>	GROEN	GROEN		<p>De projecten die rood scoren zijn Bestuur, Privacy en Organisatie ondersteuning. Dit heeft de volgende redenen en maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> De BTW-rechtszaak ligt op dit moment voor bij de Hoge Raad, niet te zeggen is wanneer uitspraak volgt omdat dit niet aan termijnen is gebonden. Omdat dit een externe factor is die voor ons niet te beïnvloeden is maar toch flinke impact zal hebben, heeft dit risico de statuskleur rood. Op dit moment is er een te kort aan programma ondersteuners. Hierdoor kunnen een aantal taken niet worden uitgevoerd voor de programma's. Samen met de Directeur Programma's wordt actief op prioritering van werkzaamheden gestuurd. Er wordt gekeken naar een tijdelijke AI Copilot oplossing voor verslaglegging van de komende OO's. De werving voor nieuwe ondersteuners is in volle gang en we verwachten snel kandidaten (inhuur en vast) op gesprek te hebben. Privacy staat op status rood, gezien een verwachte overschrijding van het budget met 50k. Deze overschrijding komt doordat er meer uren worden besteed op het project privacy dan was begroot. Deze budgetoverschrijding kan worden opgevangen binnen het programmabudget.

7.2 Programma 2 Kennis en verbinden

Binnen het programma Kennis en Verbinden bouwen we belangrijke kennis op rondom digitalisering en digitale transformatie, maar ook andere kennis die we nodig hebben om ons werk voor de waterschappen goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast investeren we in relaties met de markt, de wetenschap en andere partijen die hiervoor relevant zijn voor de waterschappen. Tenslotte organiseren we de kwaliteitsborging en faciliteren we de waterschappen in hun samenwerking. Onder andere door het bieden van een vergadercentrum.

Maatschappelijk belang

De veranderingen in het IT-speelveld zijn groot. De manier waarop we naar Big-Tech-partijen kijken is in de afgelopen periode flink veranderd. Tot voor kort dachten we dat de opslag van data, de veiligheid, de beschikbaarheid en continuïteit van dienstverlening vanzelfsprekend was. Nu denken we daar anders over. Dat vraagt dan dus om nieuwe oplossingen. Ook de opkomst van bijvoorbeeld AI stelt waterschappen voor nieuwe dilemma's. Wat kunnen we, wat mogen we en wat willen we? Hoe kunnen we gebruikmaken van nieuwe kansen. Vanuit Kennis en verbinden zoeken we naar manieren om met deze nieuwe situaties om te gaan.

PCP-WISE (Pre-Commercial-Procurement Watermanagement Innovation from Space for European climate resilience)

hWh doet mee in een consortium van 26 partijen, onder andere met de STOWA en Universiteit Twente. Onze rol is om een aanbesteding te doen die marktpartijen uitdaagt om met innovatieve oplossingen te komen die meer inzicht bieden in de bodemvocht-situatie. Dit moeten oplossingen zijn op basis van satellietwaarnemingen. Op basis van zo'n oplossing kunnen de waterschappen beter anticiperen op extremere weersomstandigheden. De EU financiert het project, maar het Waterschapshuis en STOWA financieren de inspanningen die nodig zijn om toepassing bij de waterschappen mogelijk te maken en kennis met hen te delen. De looptijd van het project is 3 jaar (tot en met 2027). In het tweede tertiaal hebben we vooral gewerkt aan het programma van eisen op basis van use-cases die probleemhebbers kennen (verdroging, wateroverlast etc.). In september 2025 publiceren we de aanbesteding.

Kracht van samen

Om ons werk voor de waterschappen zo goed mogelijk te doen, werken we samen met andere organisaties. We ondersteunen de Unie van Waterschappen in de vertegenwoordiging in landelijke overleggen die kunnen leiden tot een uitwerking van de ambities uit de Vaarkaat. Hier staat de totstandkoming van een datastrategie nadrukkelijk op de agenda. Waterschappen kunnen op basis hiervan eigen invullingen maken om datagedreven werken mogelijk te maken. In het tweede tertiaal hebben we onder andere meegewerkt aan de totstandkoming van de Nationale Digitaliseringsstrategie. Verder ondersteunen we de UvW inhoudelijk op het vlak van informatieveiligheid en Privacy. Omdat de doelstellingen van de Vaarkaat vertaald zijn naar een Strategienota, werken we in samen met de waterschappen aan de inrichting en invulling van de geformuleerde opgaven. Daarbij bewaken we de samenhang tussen de projecten die hWh uitvoert voor waterschappen en het ontwikkelen van een (soevereine) cloud- en datastrategie. Inmiddels heeft de OGT een opdracht gegeven aan het Waterschapshuis om hiervoor handelingsperspectief uit te werken. Ook heeft een verkenning plaatsgevonden van de ontwikkelingen die plaatsvinden op het vlak van quantum computing. Dit heeft in samenwerking met het programma Digitale Innovatie en Transformatie geleid tot informatiesessies aan bestuur en waterschappen. Ook de verkenning van de inzet van AI-instrumenten in het waterbeheer is opgepakt in samenwerking met onder andere Deltares.

Tot slot versterken we ook met de STOWA de samenwerking. We kijken bijvoorbeeld hoe we hun onderzoek gerelateerd aan data, kunnen laten landen bij de waterschappen. Verder versterken we de verbinding met ketenpartners zoals Rijkswaterstaat op de onderwerpen waar we elkaar nauw raken.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>2 Kennis en verbinden</p> <p>A donut chart with two segments. The yellow segment represents 49% and contains the number '2'. The green segment represents 51% and contains the number '3'.</p>	ROOD	GROEN		<p>In het dashboard zijn het project PCP WISE en het vergadercentrum als geel getypeerd. Het project WISE wordt grotendeels gefinancierd door de EU maar omvat ook kennisontwikkeling en kennisdeling met waterschappen. Dat deel is niet subsidiabel maar past bij de doelstellingen van Kennis en Verbinden en wordt daarom uit de programmabegroting van Kennis & Verbinden gedekt. Het tekort (op basis van de subsidiëring) zal worden opgevangen binnen het programma. Voor het vergadercentrum wordt een kleine overschrijding van het budget verwacht. Dit vanwege maatregelen die zijn genomen om kwaliteitsverbetering in de AV-middelen door te voeren. De totale begroting van het programma is voldoende voor de uitgaven. Daarom is de kleurscore gewijzigd naar groen.</p>

Deel 2: Samenwerking met waterschappen

In deel 2 worden de begrotingsprogramma's waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de volgende programma's:

- Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)
- Collectieve thema's
- Ontwikkelthema waterschappen
- Opgave waterveiligheid
- Opgave watersysteem
- Opgave waterketen
- Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering

8 Programmaverantwoording – samenwerking met waterschappen

8.1 Programma 3 Diensten en Beheer (incl. Kassiersfunctie)

Sinds 1 januari 2025 is de dienstverlening die hWh levert aan de waterschappen gebundeld in een nieuw begrotingsprogramma Diensten en Beheer. Hoofdzakelijk bestaat onze dienstverlening uit het beheer van informatievoorzieningen voor de waterschappen, maar ook andere vormen van dienstverlening voeren we uit. We verzorgen bijvoorbeeld het contractmanagement over de gezamenlijke ingekochte licenties en we verlenen beveiligingsadviezen aan de waterschappen.

Maatschappelijk belang

De wereld om ons heen verandert in een snel tempo. Dit heeft grote impact op de middelen die we inzetten voor zowel kennis als technologie. De behoefte aan informatievoorziening wordt daarmee groter en blijvend. Waterschappen hebben Het Waterschapshuis daarom gevraagd hen daarin niet alleen middels projectmatige activiteiten te ondersteunen, maar ook met structurele dienstverlening.

Kernwaarden als continuïteit, betrouwbaarheid en efficiency staan binnen Diensten en Beheer voorop, waarbij we deskundigheid en expertise bieden aan de waterschappen en de brug slaan tussen waterschappen en de markt. We ondersteunen de waterschappen door de benodigde informatievoorziening aan te bieden, door hen te helpen bij het opbouwen van kennis en hen te ondersteunen bij de inzet van technologische middelen. Hierdoor kunnen de waterschappen beter anticiperen op de nieuwe uitdagingen, worden totale ICT-kosten van waterschappen verlaagd, en verminderen we de kwetsbaarheid van de waterschapsector door kennis en expertise te bundelen.

Ontwikkeling Diensten en Beheer

Afgelopen maanden hebben we gewerkt aan de verdere inrichting van Diensten en Beheer. Doordat we mensen hebben geworven en teams hebben gevormd, staat er nu een dienstverlenende organisatie voor de waterschappen die goed functioneert.

Speciaal voor diensten- en beheeropdrachten hebben we voor de waterschappen een nieuwe vorm van contractering gerealiseerd, de zogenaamde 'DVO Dienst'. De DVO Dienst kenmerkt zich door een heldere dienstverleningsopdracht in plaats van opdrachten in projectmatige termen en het kenmerkt zich door een veel langere looptijd dan we gewend zijn bij de projecten. De DVO Dienst houdt ook rekening met de nieuwe governance ten aanzien van diensten, dat wil zeggen met het onderscheid tussen de opdrachtgevende rol (door OO en I-Beraad) en de toetsende rol (door Dienstenberaad). Tenslotte wordt bij elke DVO Dienst standaard een dienstplan toegevoegd, waarin nader beschreven is wat de waterschappen aan dienstverlening kunnen verwachten en wat daarin de rol van hWh is.

Ook hebben we in de afgelopen maanden veel aandacht besteed aan de opzet van een zorgvuldige in-beheername procedure. We hebben hiervoor gestandaardiseerde criteria ontwikkeld en deze bijeengebracht in een Beheerrapport. Met dit instrument wordt inzichtelijk wat een project nog te doen staat om het product 'beheerbaar' te maken en welke eventuele restrisico's er nog overblijven.

Bestuursrapportage 2025-2

Deze restrisico's nemen we mee in de Uitvoeringtoets Beheer. Deze Uitvoeringtoets heeft als doel het bestuur van hWh te informeren over de (eventuele) risico's voor een aan te nemen opdracht.

Op 20 mei is het Dienstenberaad opgericht. Het Dienstenberaad is de sparringpartner voor Diensten en Beheer waarin alle waterschappen zijn vertegenwoordigd. Namens de waterschappen houdt zij toezicht op de kwaliteit van dienstverlening.

Diensten specifiek uitgelicht:

Dienst CERT-WM

Het CERT-WM (Watermanagement) voorziet de waterschappen van dreigingsinformatie en advies op het gebied van informatieveiligheid en ondersteunt en coördineert bij incidenten. Het CERT-WM heeft een bijdrage geleverd aan de beveiliging van de NAVO-TOP Deze bijdrage is een bewijs van het vertrouwen en verkregen status van CERT-WM.

Afgelopen juli is het I-Beraad akkoord gegaan met het project "Robuust maken CERT-WM". Dit project heeft als doel om het CERT-WM uit te bouwen naar een organisatie die voldoende robuust is om haar taken te kunnen uitvoeren. Dit takenpakket is gegroeid mede door de nieuwe wetgeving (NIS2 /CBW) en door de nieuwe samenwerking die is ontstaan met het Security Operations Center (SOC) van Thales. Het project loopt tot eind 2026. Dit project heeft een directe impact op de reguliere dienstverlening van CERT-WM, daarom werken we hierin als Diensten en Beheer nauw samen met de projectorganisatie van hWh. Dit onder het motto "de winkel is open tijdens de verbouwing".

Tenslotte, door de komst van de nieuwe wetgeving (NIS2 /CBW) zal CERT-WM de aanwijzing als één van de vier sectorale CERT's van Nederland opnieuw moeten verkrijgen. Het ministerie van IenW heeft daarvoor een aantal randvoorwaarden gesteld. Middels het project "Robuust maken CERT-WM" willen we aan deze randvoorwaarden gaan voldoen. Mocht namelijk het CERT-WM deze aanwijzing verliezen (daar gaan we vooralsnog niet van uit), dan heeft dat grote impact op de informatiepositie van CERT-WM. De komende maanden zal duidelijk worden of we de aanwijzing verkrijgen.

Beheer van Z-info

Vanwege het feit dat we sinds begin dit jaar als hWh diensten mogen leveren, zijn de activiteiten voor Z-info per 1 januari 2025 opgesplitst in projectmatige activiteiten (dat zich toelegt op grotere doorontwikkelingen voor de lange termijn) en de activiteiten gericht op het huidige beheer.

Binnen het beheer ontwikkelen we nieuwe releases op basis van wensen van de waterschappen en de gebruikers van Z-info. De zogenaamde longlist vormt daarvoor de basis. Dit proces heeft een tijd stilgelegen, maar we hebben het nu met volle vaart weer opgepakt. Voorbeeld zijn nieuwe functionele toevoegingen in het kader van medicijnresten en lachgas. Omdat er momenteel veel wijzigingen op de plank liggen, dreigt er budgettekort te ontstaan. Daarom heeft het OO Waterketen in augustus besloten een deel van het onbenutte budget uit het project Z-info over te hevelen naar Beheer Z-info.

Beheer Het Wateradvies

Sinds begin 2025 is het beheer van de applicatie Het Wateradvies, voorheen bekend als De Digitale Watertoets, belegd bij de afdeling Diensten en beheer. In de tweede helft van 2024 konden we - als gevolg van de uitstroom van medewerkers - vanuit het programma/project minder aandacht geven aan de instandhouding van de applicatie en de gebruikers. Medio 2024 is de maatwerk-toepassing vervangen door een SaaS-oplossing. De komende periode richten we ons op het verbeteren van de bruikbaarheid voor de waterschappen.

Beheer van datastromen (Gegevensknooppunt Water GKW en de Damo's)

In 2025 hebben we release 2.6 van DAMO Logisch en van de DAMO- kernregistraties uitgebracht, evenals een release van het Gegevensknooppunt Waterschappen (GkW). Deze bevat vernieuwingen en uitbreidingen als gevolg van de aanpassingen aan DAMO én ten behoeve van het faciliteren van de doorgifte van meetreeksen ten behoeve van Slim Watermanagement (een project bij het Programma Watersysteem). Daarnaast is het oude 'papieren' Objectenhandboek vervangen door een volledig geautomatiseerd te onderhouden en te publiceren objectenhandboek, geschikt voor gegevensuitwisseling conform 'linked data'.

Dienst Strategienota OGT

Bestuursrapportage 2025-2

De gereserveerde financiële middelen voor de strategienota OGT zijn volledig uitgenut en met een bedrag van 10k overschreden.

Nieuwe diensten:

Beheer Vangstregistratie

Sinds februari 2025 is het nieuwe vangstregistratiesysteem voor muskus- en beverratten live gegaan met het uitbrengen van release 4.0 en daarmee in beheer genomen door Diensten en beheer. Nadien is een periode van nazorg en overgang naar (regulier) onderhoud en beheer van toepassing. Als onderdeel van de nazorg wordt release 4.1 inhoud gegeven waarvan de oplevering gepland was voor begin juli 2025. De product owners hebben toen besloten die release uit te stellen. Belangrijkste reden is dat de oplevering functioneel niet de benodigde inhoud en kwaliteit had. Er zijn nadere specificaties en afspraken uitgewerkt waarop de nieuwe oplevering in de tweede helft van 2025 is gepland.

N.a.v. de in de vorige BERAP gemelde mogelijke budgetoverschrijding, hebben we een verzoek bij het UO Waterketen (de opdrachtgever) ingediend om de onderbesteding van 2024 aan te wenden voor de dreigende overbesteding in 2025. Hierop heeft het UO in juni een positief besluit genomen.

De met de Themagroep Muskusratbestrijding (TMB) afgesproken inzet aan capaciteit op centraal functioneel beheer wordt niet geleverd. De capaciteit gaat met name uit naar invulling van de rol van product owner. Nader te nemen maatregelen worden afgestemd.

Beheer e-HRM 2.0

Sinds deze zomer is het project e-HRM (Youforce) afgerond en overgegaan in de beheerfase. De overgang naar Diensten en Beheer is soepel verlopen.

Uitgefaseerde diensten:

Beheer e-HRM 1.0

De dienst is voor de zomervakantie beëindigd vanwege het bereiken van de maximale contract looptijd met softwareleverancier ADP.

CMS

De samenwerkende waterschappen hebben vorig jaar besloten om de samenwerking CMS 3.0 niet gezamenlijk te continueren. Het huidige contract is volledig uitgenut tot 31-7-2025.

NDFF

De kassiersdienst NDFF (nationale databank flora & fauna) is dit jaar beëindigd. Dit omdat de organisatie NDFF onlangs aangegeven heeft een ander beleid in te gaan zetten. Dit betekent dat de abonnementsgelden worden afgeschaft, waarmee de bijdrage van waterschappen komt te vervallen.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>3 Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)</p>	GROEN	GROEN		<p>Vangstregistratie versie 4: Risico 1: Gebruikers zijn niet tevreden over de app. Het contract van de oude vangstregistratie-applicatie eindigde per 1 maart 2025. Daarvoor moest een eerste release van de nieuwe vangstregistratie-applicatie met alleen basisvoorzieningen voor 1 maart live gaan. Hierdoor ontbrak in de eerste release enkele voorzieningen om de app gebruiksvriendelijk te maken. De gebruikers zitten met smart te wachten op de volgende release. Beheersmaatregel: Hoge prioriteit geven aan de volgende release met scope op benodigde verbeteringen.</p> <p>Risico 2: De centraal functioneel beheerders (die beschikbaar worden gesteld door TMB) kunnen onvoldoende tijd vrijmaken om het centraal functioneel beheer werk goed in te vullen. Het productownership vergt al hun tijd. Het project scoort daarom rood. Beheersmaatregel: samen met de TMB (themagroep muskusratbestrijding) wordt bepaald hoe extra capaciteit voor functioneel beheer invulling kan krijgen.</p> <p>De Digitale watertoets: Risico: de functionele mis-alignment en beperkte invloed op de roadmap van de leverancier voor de doorontwikkeling van de SaaS-dienst voor een goede aansluiting op de behoefte van de waterschappen. Beheersmaatregel: de functionaliteitsbehoefte bij de superusers inventariseren inclusief de gewenste prioritering. De wijzigingsverzoeken die daaruit naar voren komen met onderbouwing behandelen met de leverancier.</p> <p>Z-info: Risico: hoewel de lange termijn ontwikkeling van Z-info binnen hWh projectmatig wordt opgepakt, is dit vanuit beheer-perspectief een risico. De lange termijn visie en plannen over de ontwikkeling van Z-info lagen namelijk lang stil, waardoor een risico kan ontstaan dat Z-info op de lange termijn niet meer te beheren is. Beheersmaatregel: inmiddels is dit geëscaleerd bij UO Waterketen en besproken bij het laatste I-Beraad. In het I-beraad is besloten dat de visie van Z-info herijkt gaat worden. Ondersteuning OGT/I-platform Risico: overschrijding budget door grote bijdrage hWh aan transitie opdrachtgeverschap. Beheersmaatregel: afstemmen met stuurgroep en regiagroep</p>

8.2 Programma 4 Collectieve thema's

In dit (in 2025 nieuw gestarte) programma werken we aan architectuur en standaarden, wet- en regelgeving, informatievoorziening en privacy, en data & ethiek. We brengen informatie over nieuwe wetten, technologie en maatschappelijke ontwikkelingen samen en vertalen dit naar passende kaders en richtlijnen, adviezen en praktische handvatten voor de vier collectieve thema's. Deze vier thema's zijn inherent met elkaar verbonden. Ze zijn ook direct relevant voor de informatievoorzieningen die in de primaire processen en bij bedrijfsvoering worden gebruikt, dan wel worden aangeschaft.

Maatschappelijk belang

Het maatschappelijke belang van het programma is sectoraal optrekken waardoor de waterschappen vaart kunnen maken met digitale transformatie op een veilige, efficiënte en ethische manier. Dit gebeurt door kaderstelling en borging, een betere aansluiting bij informatievoorziening waterschappen, gezamenlijk leren en verbeteren, en efficiënt gebruik maken van schaarse middelen.

Architectuur en Standaarden

(Inclusief Wilma; referentiearchitectuur waterschappen):

- We zijn gestart met een Managementtraining Architectuur om de waterschappen te ondersteunen in hun bestuurlijke ambitie om te werken onder architectuur. Deze opleiding

wordt regionaal gegeven en is succesvol van start gegaan in regio Oost in juli. In september en oktober volgen regio Zuid, Noord en West. Wegens het succes van de architectuuropleiding is een extra cursus opgezet, die start in oktober 2025.

- We werken door aan een toekomst vaste doorontwikkeling van de enterprise architectuur, met betrekking tot hosting, geo-informatie, data-platform, rapportage en applicatieontwikkeling.
- We leveren input op de architectuur voor het VTH-stelsel (VTH = vergunningverlening, toezicht en handhaven). Dit doen we in samenwerking met de Unie van Waterschappen. Tegelijkertijd werken we met waterschappers aan een uitwerking van de VTH-tool binnen de referentiearchitectuur.
- In voorbereiding op verschillende ontwikkelingen rond assetmanagement, vindt ook daar een verdere uitwerking plaats binnen WILMA.
- In samenwerking met de PA-werkgroep (zie IV&P) werken we aan een (security) referentiearchitectuur voor de (netwerk-) inrichting van OT/PA.

Informatie Veiligheid en Privacy:

- Het Seminar 'Risico's beheersen doe je samen', met als thema 'Sturen in een cyberstorm' van 19 & 20 juni was zeer succesvol en is gewaardeerd met een 8,5.
- De training introductie ISO 27001 en 27701 is door ca 100 waterschappers gevolgd en draagt o.a. bij aan de aantoonbaarheid van implementatie NIS2.
- De PA-werkgroep (PA = procesautomatisering) heeft de handreiking 'OT Logging & Monitoring voor de waterschappen' in juli opgeleverd. De auditaanpak IV&P is vormgegeven door een werkgroep en de aanbestedingsprocedure kan conform planning starten op 1 september.
- De privacy professionals, vertegenwoordigd in het landelijk Overleg Functionarissen Gegevensbescherming (FGW) en Coördinatorenoverleg Privacy Waterschappen (CPW,) hebben gezamenlijk meerdere privacy-adviezen opgeleverd t.b.v. privacy bestendige waterschapsprocessen.
- We hebben ondersteuning geboden aan het CIW (Coördinatorenoverleg Informatieveiligheid Waterschappen) bij het versterken van hun rol en het CPW (Coördinatorenoverleg Privacy Waterschappen) overleg is georganiseerd.
- We hebben een bijdrage geleverd aan het programma Versterken cyberweerbaarheid van de waterketen, waarin het Bestuursakkoord Water wordt uitgevoerd; een landelijke ketenanalyse op cyberrisico's in het hoofd- en regionale watersysteem.
- We hebben deelgenomen aan de interdepartementale werk- en schrijfgroepen t.b.v. de doorontwikkeling van bestaande en nieuwe overheidskaders zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en BIO 2. Hiermee wordt het waterschapsbelang geborgd. Op 23 september 2025 is de BIO2 gepubliceerd.
- We ondersteunen de waterschappen bij het toepassen van Cyber Security informatie Richtlijn (CSIR), een uniforme gedragen en geïmplementeerde risicomethodiek voor procesautomatisering (PA, OT) en privacy. Dit alles om hun (digitale) weerbaarheid verder te verhogen en sectorbreed aantoonbaar te maken.
- We leveren een actieve bijdrage aan de themagroep Fysieke en Digitale veiligheid van de Unie van Waterschappen. In het kader Cybersecurity wet (CBW) en Wet Weerbaarheid Kritieke Entiteiten (WWKE) en Drempelwaarde.
- We zijn gestart met de voorbereiding van BIO- en AVG-audit en we faciliteerden de uitvoer van de ingekochte Wet Politie Gegevens-audits.
- We bieden ondersteuning bij de implementatie van de privacy-handreiking.

Data en Ethiek

We hebben input geleverd voor de Datastrategie, een schrijfproces geleid door de UvW.

Wet- en regelgeving

We hebben een plan van aanpak en offerte uitgestuurd naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) voor de uitvoering van de Impactanalyse AI-Verordening. Momenteel vindt afstemming plaats tussen BZK, UvW en IPO voor uitvoering.

Overkoepelend

We zijn gestart met de 'Verkenning sourcing strategieën, strategische autonomie en data soevereiniteit'. Doel is handelingsperspectieven in beeld brengen om weerbaarheid, veerkracht en betrouwbaarheid verhogen in relatie tot risicovolle IT-afhankelijkheden. De komende maanden

organiseren we drie risicosessies om de sturing door waterschappers in verschillende rollen te borgen. Ter inspiratie deelt bureau Highberg waardevolle ervaringen uit projecten die bijdragen aan strategische soevereiniteit van andere overheden en semi-overheden.

Opzet programma Collectieve Thema's

- De governance voor Collectieve Thema's is gefinaliseerd door de Stuurgroep Transitie, met input van medewerkers van het programma Collectieve Thema's.
- We hebben een Concept Programmaplan geschreven op basis van de vier themaplannen. Dit geeft houvast voor invulling van de themagroepen die de themaplannen zullen realiseren.
- We hebben een stakeholderanalyse uitgevoerd die de basis biedt om van start te gaan met de invulling van thema-overleggen en een zorgvuldige representatie van de bestaande gremia.
- De kaders en richtlijnen vanuit Collectieve Thema's zijn een belangrijke en waardevolle aanvulling in de ontwikkeling van initiatiefvoorstellen, BuCa's en projecten. Daarom borgen we deze in het huidige projectenproces A-Z. Zo dragen de thema's bij aan het leren en verbeteren binnen projecten. Vanuit het thema hebben we een opzet opgeleverd waarin beschreven staat hoe de kaders en richtlijnen toe te passen.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>4 Collectieve thema's</p> <p>A donut chart with two segments. The outer ring is green and represents 99% (14 items). The inner ring is yellow and represents 1% (1 item). The total number of items is 15.</p>	GROEN	GROEN		<p>Een algemeen gesignaleerd risico zit in de transitie van de governance. Het nieuwe programma Collectieve thema's heeft hierdoor te maken met nieuwe gremia die nog niet volledig zijn ingericht en met gewijzigde aansturing, waardoor samenwerking voor alle partijen nog wennen en onderzoeken is.</p> <p>Het risico is dat de betrokkenen onvoldoende worden meegenomen in de verandering, en daardoor onvoldoende effectief onderdeel kunnen worden van de nieuwe governance. Er is extra inzet nodig op communicatie en het opzetten van het thema-overleg, Overkoepelend Thema Overleg (OTO) en thema-groep, en er is tijd nodig om aan de nieuwe structuur te wennen waardoor de uitvoering van nieuwe initiatieven mogelijk langer duurt. Beheersmaatregelen: communicatie over de transitie en uitleg door I-Beraadsleden, betrokkenheid van de professionals organiseren, Binnen het eigen waterschap de nieuwe governance implementeren.</p> <p>Daarnaast scoort het project Keten geel doordat het lange termijn-perspectief voor het programma Versterken Cyberweerbaarheid in de Watersector onzeker is vanwege personele wisselingen en heroriëntatie op de plannen door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.</p>

8.3 Programma 5 Ontwikkelthema Waterschappen

De waterschappen helpen elkaar in hun reis naar een getransformeerd waterschap. Het programma Innovatie en Transformatie van hWh is navigator van deze reis. We inspireren de waterschappen om slim gebruik te maken van data, nieuwe digitaal gedreven technologieën en moderne manieren van samenwerking. Hierbij faciliteren we zowel het samen werken als het samen leren.

We hebben een nieuwe programmakaart vastgesteld. Hierin staat dat we de komende 5 jaar werken aan drie hoofddoelen: Ontwikkelen & veranderen, Verkennen & kennisontwikkeling en Experimenteren & innoveren.

Maatschappelijk belang

Het getransformeerde waterschap is klaar voor de toekomst

De waterschappen willen hun kerntaken steeds beter en kostenefficiënter uitvoeren en daarnaast bijdragen aan klimaatadaptatie en de energietransitie. Terwijl de uitdagingen en opgaven groeien, leven we gelukkig ook in een tijd die nieuwe oplossingen biedt. De ontwikkelingen op het gebied van datagedreven werken en digitaal gedreven technologieën gaan bijvoorbeeld razendsnel. Hierdoor kunnen waterschappen slimmer gaan werken en (samen) tot nieuwe oplossingen komen. Maar: veranderen en vernieuwen gaat niet van de ene op de andere dag. Dit vraagt om technische én sociale innovatie. Om anders denken én anders doen. Hun ambitie, om door te groeien tot het digitaal getransformeerde waterschap van de toekomst, hebben de waterschappen, vastgelegd in de Vaarkaat; de bestuurlijke visie op de digitale transformatie bij de waterschappen. Als verbindende kennispartner helpen wij hen om met lef mee te groeien naar de wereld van morgen.

Ontwikkelen & veranderen

We hebben verschillende sessies georganiseerd met waterschappen over uiteenlopende elementen van digitale transformatie. Dit gaat onder andere om: een Copilot sessie, een serious game voor datagedreven besluitvorming, bestuurlijke sessies over digitale transformatie en ethiek, masterclass digitale transformatie voor managers, leerinterventie bij Rijnland en Schieland en het Digi-café.

Verder hebben we gewerkt aan:

- Het ontwikkelen van Impactlab en het vormen van de community. ImpactLab is een gezamenlijk initiatief van Het Waterschapshuis, de Unie van Waterschappen en STOWA. Het gaat op 1 oktober van start en professionals van achttien waterschappen werken erin aan vraagstukken uit hun praktijk. Het doel: innovatie niet laten ontstaan in losse projecten, maar omvormen tot een sector-brede beweging.
- De ontwikkelingen rondom AI: Door middel van een AI-boekje vormgegeven samen met de STOWA. Samen met RADIO (Rijksacademie voor Digitalisering en Informatisering) organiseren we sessies over AI en overheid voor bestuur en medewerkers. En een verkenning gedaan op de betekenis van AI-geletterdheid.
- Samen met de VNG, IPO en de Universiteit Utrecht hebben we de monitor digitaal leiderschap opgeleverd. Deze monitor heeft het doel om het leervermogen van waterschappen te vergroten en de vaarkaat te monitoren.

Verkennen & kennisontwikkeling

Binnen dit doel blijven we kennis opdoen en ontwikkelen op het gebied van innovatie en transformatie. We hebben sessies over toekomstdenken georganiseerd bij diverse waterschappen. Ook zijn we betrokken bij onderzoeken en verkenningen rondom (digitale) ethische dilemma's, AI, duurzame innovaties, datagedreven zuiveren en Quantum. Quantum gaat over intelligente, krachtige computers die informatie op een nieuwe manier verwerken. In sessies onderzoeken we hoe we de watersector kunnen voorbereiden op kansen en risico's.

We hebben een zomersessie georganiseerd om focus en behoeften voor kennisontwikkeling op te halen en deze vertaald naar een kalender van activiteiten.

De eerste stappen zijn gezet om het inrichten van een creatieve omgeving vorm te geven waar vanuit i.s.m. STOWA en Unie de toekomst verkent kan worden en belangrijke thema's en ontwikkelingen voor de digitale transformatie vertaald kunnen worden naar lange termijn impact en strategie voor de sector. Doel is om deze omgeving en samenwerking eind 2025 te ontwikkelen en in te zetten vanaf 2026.

Experimenteren & innoveren

Het doel van dit onderdeel is om in 2025 voor minimaal 2 initiatiefvoorstellen tot een businesscase komen. Om dit doel te bereiken, zijn we gestart met portfoliomanagement.

Bestuursrapportage 2025-2

- Voor het inzetten van AI in de Slib Analyse is door Brabantse Delta met ondersteuning van een datascientist uit het programma onderzocht wat de technische haalbaarheid is en hoe de AI-analyse in het proces kan worden verwerkt. Het idee is om vivianietconcentraties in slib te voorspellen op basis van microscopiefoto's met behulp van AI-beeldverwerking.
- Voor het onderwerp fecale verontreiniging werkt het Wetterskip aan het trainen van een deep learning model dat in staat is om te bepalen wat de bron is van fecale verontreiniging. Zo kan met een monster bijvoorbeeld illegale lozing opgespoord worden.

Vanuit deze initiatieven verkennen we de bredere inzet voor de sector.

Verder:

- Samen met het hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard organiseerden we een inspiratiesessie over innovatiestrategie.
- Samen met de Winnovatie klankbordgroep bereidden we een visie voor op een gezamenlijk innovatieklimaat. Verder hebben we optimalisaties doorgevoerd op de Winnovatie user experience en gaan we de komende periode aan de slag met de rebranding van Winnovatie.
- Samen met STOWA hebben we een AI-zoekassistent ontwikkeld waarmee de publicaties van de STOWA bevroegd kunnen worden. Deze zoekassistent helpt je op weg bij het vinden van alle antwoorden op kennisvragen over regionaal waterbeheer. De assistent doorzoekt daarvoor alle Deltafacts en publicaties die STOWA in haar bestaan heeft uitgebracht.

NL Veranderdetectie

NL Veranderdetectie is een tool in pilotfase die, dankzij een slim algoritme, luchtfoto's met elkaar vergelijkt. De tool heeft als doel om de waterschappen snel en goed inzicht te geven in mutaties binnen hun beheergebied. Denk bijvoorbeeld aan veranderingen in waterlopen, of overgroei van vegetatie in watergangen. Inzicht in dit soort wijzigingen helpt de waterschappen sneller dan veldonderzoek door personen, om juiste beslissingen te nemen en efficiënter te werken. Volgens plan pakt het team de ontwikkeling van de tweede usecase op.

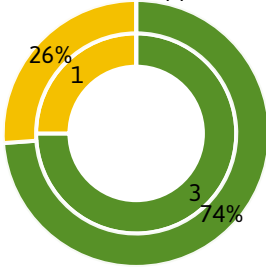
Algemene activiteiten

Het DIT-beraad is officieel gestart en er heeft een tweedaagse plaatsgevonden om de basis voor aansturing van dit programma te leggen. Het DIT-beraad maakt keuzes en ontwikkelt een portfolio voor digitale transformatie. Ook verkent het DIT-beraad hoe de waterschappen op nieuwe en prikkelende manieren kunnen samenwerken. Dit doen ze in drie trekkersgroepjes op verschillende thema's. Steeds staat de waarde voor het getransformeerd waterschap centraal.

We faciliteren de DEEP-community, zodat er meer kennisuitwisseling komt tussen de datascientists, engineers en translators. Daarvoor is een community event georganiseerd voor de translators.

We organiseerden met diverse overheidspartijen en de WUR op 22 mei een eindsymposium, met een opkomst van 100 man van diverse achtergronden over de geleerde lessen uit het digital twin traject. Deze zijn te vinden in het [eindrapport](#).

Afstemming en samenwerking met de Unie van Waterschappen en STOWA is in volle gang. We werken aan een gezamenlijke aanpak die de sector ondersteunt bij innovatie.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>5 Ontwikkelthema waterschappen</p> 	GROEN	GROEN		<p>Bezetting: De bezetting intern is een blijvend risico. Er zijn een aantal vacatures en daar proberen we voldoende op te sturen om de juiste invulling voor het team weer te krijgen.</p> <p>Lange termijn doelen: De ad-hoc werkzaamheden kunnen ervoor zorgen dat de langdurige lijn en voortgang niet voldoende aandacht krijgt. De beheersmaatregel is om structureel tijd te reserveren om te werken aan dit doel, daarnaast worden concrete acties afgesproken om de voortgang erin te houden. In het project verbinden is nu minder gerealiseerd dan was verwacht en daardoor scoort dat project geel in deze rapportage.</p> <p>Financiering: Niet alle financiering is dit jaar nodig om de initiatieven te starten. Die kunnen voornamelijk uit eigen uren en ondersteuning van waterschappen gedaan worden, waardoor er budget over blijft.</p> <p>Capaciteit en ruimte waterschappen: Een risico voor dit project is dat er onvoldoende ruimte is bij waterschappen om leerinterventies te doen, waardoor die niet bij alle waterschappen uitgevoerd kunnen worden dit jaar. De beheersmaatregel is om het contact te behouden en waar zeker is dat het niet gaat lukken al financiering terug te geven.</p>

8.4 Programma 6 Opgave waterveiligheid

Het programma Waterveiligheid streeft samen met de waterschappen naar continu inzicht. Doel: een meer efficiënt en effectief beheer van de waterkeringen, een betere ruimtelijke inrichting en betere crisisbestrijding in de ketens. Dit alles tegen lagere kosten, met minder kwetsbaarheid en met een betere informatievoorziening over de actuele situatie en de maatregelen die waterschappen treffen.

Maatschappelijk belang

Waterveiligheid is van levensbelang in een laaggelegen land als Nederland. Grote delen van ons land liggen onder zeeniveau of zijn kwetsbaar voor overstromingen door rivieren. Door klimaatverandering neemt de kans op extreem weer en hogere waterstanden toe. Dit maakt het beschermen van onze dijken, sluisen en waterkeringen urgenter dan ooit. Waterveiligheid is daarmee niet alleen een technisch vraagstuk, maar raakt direct aan onze leefomgeving, onze economie en het welzijn van miljoenen mensen.

De waterschappen werken dagelijks aan het beschermen van Nederland tegen water. Ze zorgen voor sterke waterkeringen, een goede afvoer van overtollig water en een slimme inrichting van het watersysteem. Vanuit het Waterschapshuis ondersteunen we de waterschappen hierbij met digitale en datagedreven oplossingen. Denk aan innovatieve IT-systemen, gegevensuitwisseling, en gezamenlijke platformen die helpen om risico's beter te voorspellen en effectiever te handelen. Zo dragen we indirect maar onmisbaar bij aan een veilig en toekomstbestendig Nederland.

Nieuwe initiatieven (ook uit ontwikkelbudget)

BOI (Beoordelings- en Ontwerpinstrumentarium)

Alle waterschappen gebruiken het BOI om het beoordelings- en ontwerpproces van waterkeringen te ondersteunen. Dit instrumentarium is aan vernieuwing toe. Vanuit hWh volgen we deze ontwikkelingen op de voet om de belangen van de waterschappen hierin te borgen. We zijn uitgenodigd om mee te schrijven aan de nieuwe architectuurplaat van dit systeem en we stemmen hierin af met het Platform Waterkeringbeheer. Een vervolgstap waarin de samenwerking tussen DGWB, RWS en de waterschappen verder wordt uitgewerkt ligt voor de hand.

HEEL

Binnen het HEEL-programma (Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet werken over de hele Levenscyclus) worden activiteiten op drie vlakken uitgevoerd: verankeren, verbinden en verbreden. Op alle onderdelen zijn in het tweede tertiaal van 2025 resultaten geboekt: de implementatieproducten van HEEL zijn opgeschoond en aangevuld, er zijn workshops ontwikkeld waarin aan directies van

waterschappen het belang van HEEL wordt toegelicht. De verbreding richt zich in 2025 op het toepassen van de HEEL-systematiek op de waterketen. Daarom hebben we bijeenkomsten georganiseerd en aansluiting gezocht met de spelers binnen de waterketen. Verbinding wordt vormgegeven door aan te sluiten bij BIM- en AM-werkgroepen. Ook is er een workshop ontwikkeld om op directieureniveau het belang van HEEL en SE tooling onder de aandacht te brengen. Het inrichten van een stuurgroep voor het HEEL project is afgerond.

Herijking DAMO-keringen

Vanuit het Datakwaliteits-onderzoek blijkt dat de waterschappen de huidige aangeboden standaarden gebruiken, maar dat zij ze op verschillende wijze interpreteren. Begin september is dit project voor herijking gestart.

Gegevensoverdracht HWBP naar beheer

Binnen dit initiatiefvoorstel verkennen we de huidige ‘best practices’ van verschillende waterschappen op gebied van oplevereisen en dataverwerkingswerkprocessen in het kader van HWBP-dijkversterkingsprojecten. Het project is in augustus gestart en wordt naar verwachting voor het eind van het jaar opgeleverd.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>6 Opgave waterveiligheid</p> <p>2 100 %</p>	GROEN	GROEN		Op dit moment zijn er geen risico's geïdentificeerd met betrekking tot dit programma.

8.5 Programma 7 Opgave watersysteem

Het programma Watersysteem biedt watersysteembeheerders, hydrologen en ecologen van alle waterschappen tools voor het goed beheer van het watersysteem. Deze tools geven inzicht in de werking van het watersysteem, waardoor doelgericht handelen mogelijk wordt. Het leveren van een actueel en accuraat beeld doen wij ook voor ketenpartners als Rijkswaterstaat, terreinbeheerders, provincies en gemeenten. Doel is om zo goed mogelijk met elkaar samen te kunnen werken.

Maatschappelijk belang

De waterschappen dragen bij aan een veerkrachtig watersysteem dat klaar is voor de uitdagingen van morgen. Een goed werkend watersysteem is cruciaal voor droge voeten, voldoende water en een gezonde natuur. Door extreme droogte, piekbuien en verzilting als gevolg van klimaatverandering wordt het steeds ingewikkelder om het water op de juiste plek én op het juiste moment te hebben. Tegelijk moet het systeem ruimte bieden aan landbouw, natuur, stedelijke ontwikkeling en recreatie. De maatschappelijke uitdaging is dan ook om al die belangen in balans te houden, nu en in de toekomst.

De waterschappen beheren dit complexe systeem. Vanuit dit programma ondersteunen we hen met digitale middelen zoals data, datamodellen en gezamenlijke platforms die actuele informatie bieden over waterstanden, bodemvocht en neerslagverwachtingen. Zo helpen we de waterschappen om het waterbeheer slimmer, sneller en transparanter te maken.

WeerInformatie voor WaterBeheerders 2.0

De WIWB-applicatie sluipt meteo- en hydrologische data van verschillende bronnen door naar de beheersystemen van de waterschappen. Hierdoor kunnen de waterschappen grond- en oppervlaktewater beter beheren. In 2024 is WIWB opnieuw aanbesteed (wordt WIWB 2.0) om een nieuwe schaalbare en toekomstvaste voorziening te worden, die voldoet aan de huidige eisen en wensen. In het eerste en tweede tertiaal van 2025 is er hard gewerkt om de WIWB 2.0 faciliteit te

ontwikkelen. Vanuit hWh hebben we ondersteuning geleverd aan de combinatie om de eisen uit het PVE goed te kunnen vertalen. Toch heeft het project enkele maanden vertraging heeft opgelopen in de eerste oplevering. Vanwege deze vertraging is de combinatie in gebreke gesteld, wat ze op dit moment nog steeds zijn. Het project heeft bij hWh de voortdurende aandacht wat heeft geresulteerd in verhoogde inzet, coördinatie en betrokkenheid van de combinatie. Op 1 september is er een eerste (beperkte) versie van WIWB 2.0 opgeleverd aan de waterschappen.

Informatievoorziening Slim Watermanagement

Bij Slim Watermanagement werken waterschappen en Rijkswaterstaat intensief samen aan het verbeteren van het bovenregionaal operationeel waterbeheer. Het doel is om wateroverlast en -tekort zo lang mogelijk uit te stellen en zo mogelijk te voorkomen door vroegtijdig maatregelen te nemen, bijvoorbeeld het verhogen of verlagen van het waterpeil in een boezem. Het Waterschapshuis werkt op twee vlakken aan het SWM-project:

1. Met het project Datalevering Waterschappen naar Informatievoorziening Slim Watermanagement realiseren we een gegevensknooppunt waarmee de waterschappen hun data op uniforme wijze data aanleveren aan de IV-slimwatermanagement. De gerealiseerde oplossing is geïnstalleerd en getest bij een viertal waterschappen en wordt nu uitgerold bij de andere waterschappen.
2. Binnen de realisatie van de Informatievoorziening SWM levert hWh architecten en omgevingsmanagers.

HyDAMO

HyDAMO is een standaard datamodel, ontwikkeld door het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI), voor het modelleren van oppervlaktewatersystemen. HyDAMO heeft als doel om hydrologische data gestandaardiseerd te gebruiken, valideren en uit te wisselen. Hierdoor verbeteren hydrologische modelberekeningen die voor de bedrijfsvoering per waterschap van groot belang zijn. Bijvoorbeeld voor het doorrekenen van de afvoercapaciteit van een peilgebied in geval van extreme regenval. Het ontwerp voor een nieuwe versie van de HyDAMO validatietool is opgesteld in samenspraak met de leverancier. De oplevering van de nieuwe versie is gepland in december van 2025.

Perceelwijzer

Een aantal waterschappen gebruikt de Perceelwijzer-APP (PW-app) voor het delen van hun water(schaps)gerelateerde informatie met agrariërs en tuinders en die van belang is voor hun bedrijfsvoering. Het is de bedoeling om deze app continu actueel en relevant te houden. Naast de app is er een web-versie beschikbaar. Een aantal van de 14 waterschappen hebben aangegeven af te zien van de ingebruikname. In 2025 verkennen we met de overgebleven waterschappen de potentiële doorontwikkeling van het product. In het eerste tertiaal van 2025 hebben we er met 5 waterschappen overeenstemming bereikt over de continuering van deze dienst voor de komende jaren. Het project staat op de rol om te worden overgedragen aan de afdeling Diensten en Beheer in Q3 2025.

Viewers en Portalen

We hebben een businesscase opgesteld voor het integreren van verschillende viewers en portalen binnen hWh. Er zijn diverse portalen die in de basis soortgelijke informatie ontsluiten en veelal werken vanuit dezelfde datasets. We verwachten dat de waterschappen, hWh en IHW veel (financieel en beheer) voordeel kunnen behalen door diverse portalen met elkaar te integreren. In 2025 werken de waterschappen met hWh de businesscase verder uit binnen het programma Collectieve Thema's.

Projectenplatform

Op verzoek van de Unie van Waterschappen en het Platform WaterstaatsWerken (PWW) heeft hWh een businesscase opgesteld voor een projectenplatform waarin de waterschappen een landelijk overzicht presenteren van de (GWW) werken die de komende jaren op de planning staan om uitgevoerd te worden. Dit geeft inzicht in de aard en het totale volume dat de waterschappen verwachten in de markt te zetten en helpt in de afstemming tussen waterschappen en de markt. De voorbereidingen voor een aanbesteding zijn begin 2025 gedaan, de uitvraag is eind augustus gepubliceerd op Tendered.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>7 Opgave watersysteem</p>	ROOD	GEEL		<p>Landelijk Informatie Bodemvocht: Er moeten afspraken gemaakt worden met WIWB 2.0 voor levering en opslag van LIBV-SATDATA. Voordat dat gerealiseerd kan worden moet eerst WIWB2.0 opgeleverd worden met daarin een voorziening voor LIBV. Hiermee is LIBV afhankelijk van project WIWB2.0</p> <p>WIWB2.0: Het project is vertraagd door verzuim van de combinatie. Het Waterschapshuis heeft de combinatie in gebreke gesteld. Na de oplevering van een eerste werkende versie van WIWB2.0 is er het vertrouwen dat het systeem gaat werken. De restpunten uit het PVE die nog niet zijn verwerkt in WIWB2.0 hebben de aandacht van de combinatie en hWh. De ingebrekestelling staat.</p> <p>Datalevering Waterschappen naar IV Slim WM: 1. Procesmatig. Waterschappen hebben moeite met het aanbrengen van de koppeling. Als maatregel stellen we in samenwerking met IV-deskundigen een duidelijke handleiding op. 2. Lokale architectuur. Waterschappen kunnen eisen dat onze connectoren niet op FEWS of WISKI 'inprikken', maar op een ander systeem. Dit zou betekenen dat we extra connectoren moeten maken en daarmee hogere kosten.</p> <p>Projectenplatform Waterschapswerken: De inrichting in de Azure omgeving van hWh vindt plaats, waar zelf ook nog een professionalerings-operatie gaande is. Dit zou voor realisatie-issues kunnen zorgen. We zorgen voor afstemming direct na gunning van deze opdracht.</p> <p>Waterschadeschatter: Wegens de gewenste integratie met Schade en Slachtoffermodule treden er nieuwe (business)stakeholders toe. Het is nog lastig om hier de juiste mensen voor aan boord te krijgen, maar er is vooralsnog in de projectopzet voor gekozen om 2 Productowners aan te wijzen uit de business.</p>

8.6 Programma 8 Opgave waterketen

Het programma Waterketen ontwikkelt samen met de waterschappen tools waarmee zij over adequate informatie beschikken over het functioneren van de waterzuiveringen. Met deze tools kunnen de waterschappen meten op gezamenlijke KPI's en consistent en beter vergelijkbaar worden in hun interne en onderlinge uitwisseling van resultaten. Zo dragen zij bij aan een systeem voor processen, beheer en onderhoud en data-uitwisseling voor de hele waterketen.

Maatschappelijk belang

Een goed functionerende waterketen is essentieel voor een gezonde leefomgeving. De waterschappen zuiveren dagelijks miljoenen liters afvalwater afkomstig van huishoudens en bedrijven. Door klimaatverandering, bevolkingsgroei en vervuilende stoffen zoals medicijnresten, PFAS en microplastics komt dit systeem steeds meer onder druk te staan. Tegelijkertijd liggen er kansen: bijvoorbeeld om grondstoffen terug te winnen uit afvalwater, energie te besparen of zelfs op te wekken. De maatschappelijke opgave is dan ook tweeledig: zorgen voor schoon water én bijdragen aan een circulaire en duurzame samenleving.

De waterschappen zetten zich volop in voor deze transitie. Vanuit dit programma ondersteunen we hen hierbij. We ontwikkelen en beheren digitale infrastructures voor gegevensopslag en -uitwisseling en analyse. Denk aan systemen die data verzamelen over de werking van een zuivering, of platforms waarop de waterschappen kennis en technologie delen. Hierdoor kunnen waterschappen efficiënter en slimmer (samen)werken aan een robuuste waterketen – vandaag én in de toekomst.

Community of Practice (CoP) Afvalwaterprognoses

Het CoP Programma Afvalwaterprognoses is begin 2025 gestart aan een nieuwe fase die gericht is op sturing van de afvalwaterketen. De producten (incl. enkele tools) zijn/worden verder verbeterd. Een korte evaluatie in het 1e kwartaal heeft geresulteerd in een concreter programmaplan voor de komende drie jaar.

De binnen de COP ontwikkelde producten, als A-Info en DRIANT, zijn opgeleverd en worden overgedragen aan Diensten en Beheer. Enkele aanvullende producten zoals RIANT en een Gemalen Tool staan gepland om op te leveren in de komende maanden.

Onderwerpen als: Indirecte lozingen, EU Richtlijn Stedelijk Water, Sturing van het Afvalwatersysteem zorgen voor nieuwe aandachtvelden binnen de COP. De stuurgroep gaat zich hierop oriënteren zodat we binnen de COP de juiste accenten leggen.

Business Case O-info

O-info wordt een tool die de waterschappen inzicht geeft in de onderhoudsgegevens en het technisch functioneren van hun eigen én elkaars assets. Doel: optimalisatie van het onderhoud van assets. In 2024 is de businesscase opgeleverd en in 2025 zijn we gestart met het project. We zetten nu de eerste stappen in de verzameling en uitwisseling van onderhoudsgegevens tussen waterschappen. Een aanbesteding is eind augustus uitgeschreven voor de realisatie van een POC waarin waterschapsdata over onderhoud wordt verzameld.

CoP Professioneel Afvalwater Transport (PAT)

In dit programma richten we ons samen met STOWA, RIONED en Deltares op de ontwikkeling van tools en inzichten die bijdragen aan professioneel afvalwatertransport, het beheren en verder ontwikkelen van tools en het faciliteren van data op orde in de waterketen. 2024 hebben we de afstemming met de verschillende partijen afgerond en hebben we budgetten vrijgemaakt. De opstart van deze COP verloopt traag door afstemmingsproblemen. Eind augustus is er een wijziging doorgevoerd waarmee we verwachten dit programma snel op de rails te krijgen. De stuurgroep in oprichting is ondertussen gevuld.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>8 Opgave waterketen</p>	GEEL	GROEN		<p>Professioneel Afvalwatertransport: Gezien de vertraging in de doorstart van een aantal projecten bij professioneel afvalwatertransport en het optuigen van de programmasturing is er de zorg dat draagvlak voor dit programma afneemt. Hierop zijn de volgende maatregelen genomen: 1. Aanstellen van een nieuwe programmaregisseur. 2. Communicatie met de achterban over de vervolgstappen is opgestart.</p>

8.7 Programma 9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering

Inleiding

Dit (per begin 2025 nieuwe) programma ondersteunt de waterschappen bij de processen rondom overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering, waarbij deelname per project facultatief is.

In de eerste maanden van dit programma hebben we ons gericht op de positionering en inrichting van het programma, zowel qua inhoud als bemensing. Ook hebben we stappen gezet in de oprichting van het Opgave Overleg. Dit doen we in lijn met de transitie van de governance vanuit de waterschappen voor het Waterschapshuis. We voegen de oude Uitvoerend Overleggen van Organisatie en samenwerken (O&S), Digitale Dienstverlening (DD) en een deel van Informatieveiligheid en Privacy (IV&P) samen.

Kenniscentrum Microsoft

Met de ondertekening van het nieuwe Framework tussen de waterschappen en Microsoft staat het Kenniscentrum Microsoft (KC) voor een deels nieuwe opgave, namelijk de implementatie van Microsoft AI. In het afgelopen tertiaal is het KC ondanks een flinke onderbemensing, begonnen met het inventariseren van de huidige stand van zaken bij de individuele waterschappen. Enerzijds rondom de

reeds in gebruik zijnde ‘moderne werkplek’ maar vooral ook rondom Copilot/Microsoft AI. We zien een grote diversiteit in niveaus en behoeften. In de resterende maanden van 2025 zullen de interviews worden afgerond en verwerkt tot een plan van aanpak. Ook brengen we de bezetting op orde.

Vanuit strategisch leveranciersmanagement voeren we gesprekken met zowel Microsoft als met andere overheidsorganisaties over informatieveiligheid en privacy rondom het gebruik van Copilot/ Microsoft AI. Waterschappen worden hierover geïnformeerd. In het derde tertiaal organiseren we ook een sessie ten kantore van Microsoft voor secretaris-directeuren en I-Beraadsleden, waarbij dit onderwerp op de agenda staat.

Onlangs maakte Microsoft enkele wijzigingen in het ondersteunende team bekend. Dit heeft directe impact op de ondersteuning rondom de adoptie van de moderne werkplek en Copilot. Er zijn goede gesprekken gaande met Microsoft om deze ondersteuning weer op niveau te brengen.

Software Reseller

Het project Software Reseller heeft de eerste fasen inmiddels doorlopen. Nu de dienstverlening ruimschoots is geïmplementeerd kunnen we aan de slag met de volgende fase uit de overeenkomst, namelijk het rationaliseren en standaardiseren van het (standaard) software landschap. Hiervoor is inmiddels een projectlid toegevoegd aan het team die onder andere aan de slag gaat met het maken van collectieve afspraken met leveranciers van standaard software.

Software Catalogus

Na geruime tijd van personele uitdagingen rondom dit project, starten we de werkzaamheden nu weer op. Dat houdt in dat we de inmiddels geteste versie van de nieuwe applicatie langzaam zullen vullen en dat de deelnemende waterschappen onboarden. Hoewel de projecten Software Catalogus en Software Reseller beide een andere insteek hebben, steken we in op nauwe samenwerking en kennis- en gegevensuitwisseling. Zo worden beide projecten versterkt.

Security Operations Centre (SOC)

Het aansluiten van waterschappen op het SOC is in volle gang en ligt op schema voor de kantoorautomatisering. De aansluiting van de operational technology (OT) op het SOC (dit zijn twee gescheiden omgevingen) heeft meer voeten in de aarde, maar is tegelijkertijd het belangrijkste om aan te sluiten. In het veld staan immers onze ‘kroonjuwelen’. Om de waterschappen te helpen bij de implementatie van het SOC en met name de OT hebben we extra activiteiten opgestart die de implementatie bevorderen en versnippering in gekozen ondersteunende applicaties voorkomen. Daarnaast werken we aan de implementatie van een gezamenlijk framework aan de hand waarvan de beveiliging van de waterschappen op een eenduidige manier inzichtelijk kan worden gemaakt.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma										
<p>9 Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering</p> <table border="1"> <caption>Donut Chart Data</caption> <thead> <tr> <th>Percentage</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>72%</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>26%</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>2%</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>1%</td> <td>1</td> </tr> </tbody> </table>	Percentage	Count	72%	4	26%	5	2%	1	1%	1	ROOD	GEEL		<p>Het project Software Catalogus scoort rood door het stilliggen vanwege het ontbreken van een projectleider. Inmiddels is een projectleider aangesteld en werken we aan het herstarten van de software catalogus.</p> <p>Daarnaast scoren 5 projecten om uiteenlopende redenen geel. Voor het Kenniscentrum Microsoft, de Software Reseller geldt dat dit te maken heeft met onderbezetting van verschillende projectrollen. Ook het Security Operations Center scoort geel omdat er nog enkele risico's rondom de dienstverlening van Thales spelen. De verwachting was dat dit project per 1 oktober over zou gaan naar de afdeling Diensten en beheer, maar dat komt nu nog te vroeg. Inbeheername is uitgesteld en de projectfase is verlengd, zodat risico's gemitigeerd kunnen worden. Ook het ontwikkelbudget en de daarbij behorende uitwerking van business cases scoort geel omdat vanwege de vele initiatieven het ontwikkelbudget voor het programma onder druk staat.</p> <p>In de opdracht die verstrekt is voor Audit WPG is geen (proces)begeleiding voorzien. Hierdoor blijft de uitvoering van de opdracht kwetsbaar. De beheersmaatregelen die genomen zijn, werken maar vragen om continue monitoring en bijsturing.</p>
Percentage	Count													
72%	4													
26%	5													
2%	1													
1%	1													

Deel 3: Samenwerking met derden

In deel 3 worden de begrotingsprogramma's derden en kassiersfunctie uitgewerkt. Dit betreft de volgende begrotingsprogramma's SAW@, Basisdata en het Informatiehuis Water.

De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in een samengesteld overleg. De opdracht van de waterschappen aan hWh beperkt zich tot facilitering. De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van hWh. Dit deel van de begroting dient echter wel formeel door het algemeen bestuur van het Waterschapshuis te worden vastgesteld.

9 Programmaverantwoording – samenwerking met derden

9.1 Programma 10 SAW@

SAW@ staat voor Samenwerkende Waterbeheerders. Binnen dit programma zetten 11 waterschappen en Rijkswaterstaat zich in voor een betere samenwerking rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Centraal instrument binnen deze samenwerking is een VTH-applicatie, een applicatie voor gezamenlijke informatievoorziening. We werken nauw samen aan het inrichten van dit instrument. Ook aan de mobiele variant ervan: de Powermobiel app. Alle SAW@-deelnemers gebruiken de VTH-applicatie op dezelfde manier en zodanig dat de datakwaliteit voldoet aan de uniforme eisen voor het delen van data met andere overheden.

Binnen het programma SAW@ besteden we tachtig procent van de tijd aan het beheer en onderhoud van de VTH-applicatie. De overige twintig procent van het programma werken we aan de doorontwikkeling ervan. Speerpunten voor 2025 zijn de aanbesteding voor een nieuwe VTH-applicatie. Het opschonen van de data en het verbeteren van nieuwe releases van de huidige VTH-applicatie.

Maatschappelijk belang

De waterschappen dragen zorg voor veilige dijken, een goede waterkwaliteit en het efficiënt beheren van de watervoorraad. Om dit goed te kunnen doen, willen zij goed zicht hebben op activiteiten van derden die raken aan Waterbeheer. De VTH-tool helpt hen dan ook bij processen rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving. Door deze processen efficiënter en inzichtelijker te maken, verbetert de kwaliteit daarvan, alsook de juiste naleving van verleende vergunningen en het voldoen aan verplichtingen

Aanbesteding nieuwe VTH-applicatie

Het contract met de leverancier van onze huidige VTH-applicatie loopt tot uiterlijk 21 oktober 2027. Dit betekent dat SAW@ opnieuw moet aanbesteden. In opdracht van de SAW@-stuurgroep zijn we in december 2023 gestart met het inrichten van het aanbestedingsproject. Hierbij heeft de stuurgroep bepaald dat de penvoering voor de aanbesteding komt te liggen bij RWS. De aanbesteding zal dan ook verlopen volgens de door RWS gehanteerde aanbestedings- en toetsingsprocedures. Op 29 januari 2025 heeft de Tenderboard ingestemd met het Inkoopplan. In februari 2025 heeft ook het CIO-office de voorgenomen aanbesteding getoetst en vastgesteld dat er geen beletselen waren voor het aangaan daarvan. De aanbesteding is op 21 maart 2025 gepubliceerd en inmiddels is de opdracht voorlopig gegund aan Atabix met de VTH-applicatie Mozard.

De voorbereiding van de implementatie is ondertussen gestart. Voor de uitvoering hiervan is een externe projectleider aangetrokken. Deze centrale projectleider werkt nauw samen met de lokale projectleiders bij de waterschappen en Rijkswaterstaat.

Release proces

De leverancier van onze huidige VTH-applicatie brengt dit jaar vier releases uit. Dat is één release meer dan in 2024. Doordat de releases kleiner zijn kunnen we sneller inspelen op ontwikkelingen.

Omdat de deelnemende organisaties het testproces nu vaker moeten doorlopen, heeft SAW@ een werkwijze ontwikkeld om testbevindingen slimmer te verwerken. Hierdoor zijn de kwaliteit en snelheid van het testproces verbeterd.

Opschonen data en bestanden

Tijdens voorbereiden van de transitie en migratie is gebleken dat een groot aantal documenten en zaken niet juist zijn opgeslagen. Daarom zijn we in februari 2025 een opschoontraject gestart. Het doel van dit project (data juist en volledig beschikbaar hebben voor migratie) is behaald. Er zijn nog een aantal restpunten die nog worden uitgevoerd. De resultaten van het project presenteren we in het PEC (Proces Eigenaren Overleg).

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>10 SAW@</p> <p>4 100%</p>	GROEN	GROEN		<p>Het voorschot aan Rijkswaterstaat (RWS) is nog niet in rekening gebracht. De uitgaven lopen volgens planning en binnen de begroting. Er wordt op het aandeel van de waterschappen een overschot verwacht van rond de € 100.000. Reden hiervan is een voordeel dit jaar op de kosten van het Centraal Aansluitpunt. Door een aanpassing van de kostendoorbelasting vanaf 2024 is een voordeel van € 80.000 ontstaan en de kosten van wenswijzigingen wordt dit jaar niet gebruikt en de AVG-Audit wordt niet uitgevoerd dit jaar.</p> <p>Het contract met de leverancier van onze huidige VTH-applicatie, loopt tot uiterlijk 21 oktober 2027. De aanbesteding is op 21 maart 2025 gepubliceerd en inmiddels is de opdracht voorlopig gegund. De voorbereiding van de implementatie is ondertussen gestart. Daarbij werkt de centrale projectleider nauw samen met de lokale projectleiders.</p>

9.2 Programma 11 Basisdata

Binnen dit programma brengen we Nederland in kaart vanuit de lucht. Dit doen we met twee producten:

- Beeldmateriaal (BM): luchtfoto's
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN): hoogtedata

Maatschappelijk belang

Nederland verandert continu. Er wordt gebouwd, er komen waterlopen bij, waterlopen worden gedempt en verlegd, er worden dijkverzwaringen uitgevoerd, enzovoort. Door gebruik te maken van hoogtedata en Beeldmateriaal, kunnen de deelnemers voldoen aan hun wettelijke karteverplichtingen. Daarnaast gebruiken ze de data voor handhaving, visualisatie en werkvoorbereiding.

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN): hoogtedata

Het AHN is een samenwerking tussen de waterschappen, Rijkswaterstaat en de provincies. Kortgezegd is het AHN een verzameling punten die de driedimensionale werkelijkheid beschrijft. Tevens wordt van ieder punt aangegeven welk object het beschrijft, bijvoorbeeld maaiveld, gebouw, water, enzovoort. Daarvan afgeleid wordt een 2D-kaart van Nederland opgebouwd die de hoogte beschrijft van het maaiveld en een kaart die de hoogte beschrijft van alle objecten. Jaarlijks winnen we een derde van Nederland in, zodat er elke drie jaar een compleet nieuw AHN is. Waterschappen gebruiken de hoogtedata onder andere om peilbesluiten mee te nemen.

Beeldmateriaal (BM): luchtfoto's

Beeldmateriaal is een samenwerking van Nederlandse overheden voor het gezamenlijk inwinnen van luchtfoto's. De uitvoering van het project is in handen van hWh en Het Kadaster. Waterschappen gebruiken de luchtfoto's onder andere om de Basisregistratie Grootschalige Topografie bij te houden, als achtergrondkaart bij verschillende analyses en voor AI-toepassingen zoals NL-Veranderdetectie.

Deelnemers

Onze deelnemers zijn waterschappen en andere (overheids)organisaties. Zij financieren de producten voor eigen gebruik, en maken deze ook openbaar toegankelijk. Hierdoor kunnen ingenieursbureaus en onderzoekers er ook gebruik van maken voor het ontwikkelen van innovatieve tools waar de deelnemers weer van profiteren. Denk aan tools voor het kunnen bepalen van energielabels voor gebouwen, voor het genereren van 3D-gebouwen of het bepalen van wateroverlast bij extreme buien.

Focus

De focus van dit programma ligt op het ontwikkelen van goede, betrouwbare en financieel aantrekkelijke dataproducten voor de deelnemers. Daarnaast willen we de producten laagdrempelig beschikbaar maken, zodat eenmalig inwinnen en meervoudig gebruiken de standaard wordt. Daar werken we aan door ze als open data beschikbaar te stellen en door nauwe contacten te houden met andere partijen die soortgelijke data inwinnen in Nederland. Een gezamenlijke plek om al deze data zichtbaar en vindbaar te maken is een belangrijke ambitie.

Gecombineerde inwinning

Duurzamer en efficiënter werken vinden we belangrijk. Doel voor 2025-2027 is dan ook om inwinning van het AHN te combineren met de inwinning van Beeldmateriaal. Dankzij gecombineerde inwinning kunnen gebruikers rekenen op gedetailleerdere en rijkere inzichten in de beheergebieden en op meer mogelijkheden voor Artificial Intelligence (AI). En dat met minder vliegbewegingen. De aanbesteding voor gecombineerde inwinning is succesvol verlopen. We hebben vier leveranciers geselecteerd die de komende drie jaar, jaarlijks een update van de luchtfoto verzorgen en in totaal heel Nederland inwinnen met hoogtedata. In tegenstelling tot 2024 hadden we dit voorjaar prachtig vliegweer en is het gelukt om het hele land in het bladloze seizoen te vliegen. Ook de verwerking liep soepel. Begin september zijn de laatste producten geaccepteerd en zowel het AHN als Beeldmateriaal is inmiddels volledig beschikbaar voor alle gebruikers.

Open data Beeldmateriaal

Sinds 2021 is Beeldmateriaal in hoge resolutie beschikbaar als open data tegen verstrekingskosten. In 2025 is besloten deze verstrekingskosten niet meer in rekening te brengen en alle data volledig vrij beschikbaar te stellen. We vragen gebruikers wel de naamsvermelding Beeldmateriaal te gebruiken. Leveranciers van diensten die gebruik maken van Beeldmateriaal voor opdrachten voor de waterschappen kunnen de data nu gewoon downloaden. Het is dus niet meer noodzakelijk om harde schijven met data op te sturen. Verder verwachten we door deze stap een vlucht in toepassingen door de markt. Marktpartijen kunnen toepassingen ontwikkelen waardoor luchtfoto's en beeldmateriaal nog slimmer ingezet kunnen worden.

AHN en Beeldmateriaal van de Cariben

In opdracht van BZK zijn we vorig jaar begonnen met het inwinnen en publiceren van hoogtegegevens en luchtfoto's van Caribisch Nederland. De data dragen bij aan wettelijke taken van de eilanden, die zelfstandige gemeentes zijn van Nederland en bij het opbouwen van een BAG-achtige administratie (BAG: Basisadministratie Adressen en Gebouwen). In Caribisch Nederland zijn alle hoogtegegevens en luchtfoto's ingewonnen. De luchtfoto's en hoogtemetingen zijn beschikbaar op [Dataroom Caribisch Nederland | Beeldmateriaal Nederland](#)

Zomervlucht

In Nederland maken we elke zomer een vlucht voor vegetatiemonitoring. Daarin nemen we luchtfoto's met een lagere resolutie van 25 centimeter op. Vorig jaar konden we een deel van de Waddenzee pas heel laat vliegen omdat niet voldaan kon worden aan eisen aan de waterstand. Dat deel is dit jaar al eind april gevlogen. Inmiddels is alle data ingewonnen, verwerkt en beschikbaar als open data.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma									
<p>11 Basisdata</p> <table border="1"> <caption>Data for Donut Chart</caption> <thead> <tr> <th>Color</th> <th>Count</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Yellow</td> <td>2</td> <td>33%</td> </tr> <tr> <td>Green</td> <td>4</td> <td>67%</td> </tr> </tbody> </table>	Color	Count	Percentage	Yellow	2	33%	Green	4	67%	GEEL	GEEL		<p>Op voorhand was het onzeker of de gecombineerde inwinning van AHN en Beeldmateriaal (Perceel 3, 4 en 5) zou slagen. Dat is gelukkig erg goed gegaan.</p> <p>Doordat er een substantieel deel van het budget over blijft in het programma, scoort het programma een gele kleurscore.</p> <p>Momenteel wordt er een verkenning gedaan om vanaf volgend jaar oblieke luchtfoto's in te winnen. Dat zijn luchtfoto's die onder een hoek naar objecten kijken. Hierdoor zie je niet alleen objecten van bovenaf maar krijg je ook een blik onder een hoek van 45 graden vanuit alle windrichtingen van je beheergebied. Als deze verkenning leidt tot het inwinnen van de oblieke luchtfoto's is extra budget nodig en wordt het overschot daarvoor ingezet.</p>
Color	Count	Percentage											
Yellow	2	33%											
Green	4	67%											

9.3 Programma 12 IHW

Rijkswaterstaat en de waterschappen zijn de waterbeheerders in Nederland. Zij zorgen ervoor dat er voldoende en schoon grond- en oppervlaktewater beschikbaar is. En dat ons land is beschermd tegen overstromingen. Provincies, gemeenten en bedrijven dragen hieraan bij. Om snel en accuraat te kunnen reageren op veranderende omstandigheden moeten waterbeheerders en beleidsmakers kunnen beschikken over eenduidige en betrouwbare informatie. Het Informatiehuis Water maakt die toegankelijk met diverse diensten, portalen en producten. Het Informatiehuis Water is geen broneigenaar van data en geeft geen betekenis of waardering aan informatie. We geven informatie weer zoals we die hebben ontvangen van de bronhouders.

Maatschappelijk belang

Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van data over de Nederlandse waterkwaliteit, waterveiligheid en droogte. Wij zorgen voor efficiënte uitwisseling van eenduidige gegevens over water en we maken de data inzichtelijk via portalen en voor landelijke en Europese rapportages. Hiermee dragen we bij aan betrouwbaar en doelmatig waterbeheer. Gezamenlijke vraagsturing, standaardisatie en uniformering leiden tot kwalitatief betere gegevens, meer efficiency en kostenbesparing voor zowel waterbeheerders als de Nederlandse samenleving in zijn geheel.

Algemeen

De partners hebben de intentie om de samenwerking te verlengen tot en met 2034 (gekoppeld aan zes jaar voortzetting van de Kaderrichtlijn Water vanaf 2028). Een nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2029-2034 is voorbereid en ter consultatie ingediend bij de partners.

Gestandaardiseerde uitwisseling van waterdata

Waterdata bevindt zich in verschillende bronnen. Voor de geautomatiseerde uitwisseling van deze data zijn afspraken nodig over de betekenis, definities en de vorm ervan. Hiervoor beheert het Informatiehuis Water de Aquo-standaard en de Digitale Delta API.

Aquo-standaard

Om te blijven aansluiten op veranderingen in wetgeving, de analyse van nieuwe stoffen en een veranderende informatiebehoefte moet de Aquo-standaard voortdurend onderhouden worden. In 2025 zijn 123 wijzigingsvoorstellen en 91 vragen van gebruikers behandeld.

Digitale Delta API

In 2025 wordt de DD API-documentatie verbeterd en gaan we gericht kijken naar de toepasbaarheid ervan in verschillende toepassingsgebieden, zoals het Waterkwaliteitsportaal en Slim Watermanagement.

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterkwaliteit

Met procesmanagement en informatiesystemen ondersteunt het Informatiehuis Water de waterbeheerders bij de verzameling en verrijking van gestandaardiseerde data. We coördineren de informatievoorziening voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en verzamelen waterkwaliteitsdata voor meervoudig gebruik met onder meer de Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW). We brengen die waterdata samen tot eenduidige informatie die een betrouwbaar landelijk beeld geeft van de waterkwaliteit voor onder meer nationale en Europese rapportages. Dat doen we met het Waterkwaliteitsportaal (WKP) en Aquo-kit.

Coördinatie informatiestromen waterkwaliteit

In de eerste helft van 2025 zijn diverse KRW-informatiestromen volgens planning verlopen: de actualisatie van het KRW-monitoringsprogramma (januari), de inventarisatie van de stand van zaken van het KRW-maatregelenprogramma (februari-maart) en de KRW-toestandsbepaling (juni-juli). Met de jaarlijkse Landelijke Enquête Waterkwaliteit zijn de monitoringresultaten geïnventariseerd (chemie: april-mei, biologie: juni-juli). De KRW-informatievoorziening van 2025 wordt in september afgesloten met de publicatie van een tussentijdse versie van de KRW-factsheets en ontsluiting van alle onderliggende data via het Waterkwaliteitsportaal.

Zoals elk jaar publiceren we in november 2025 het Spoorboekje KRW; een hulpmiddel waarin gedetailleerd wordt ingegaan op de planning van de aanlevering van KRW-gegevens in 2025-2026 en de daarbij horende procedures.

Waterkwaliteitsportaal en Aquo-kit

In januari 2025 zijn twee nieuwe WKP-modules online gebracht. Dankzij de module Download Data zijn nu alle gegevens beschikbaar als open data voor eigen gebruik. Met de module Kaartviewer worden KRW-gegevens, zoals toestandsoordelen van waterlichamen, met kaarten gepresenteerd en kunnen KRW-factsheets gegenereerd worden. Sinds mei 2025 zijn ook alle meetgegevens die sinds 2010 zijn verzameld met de jaarlijkse Landelijke Enquête Waterkwaliteit (LEW) beschikbaar in de Kaartviewer. Deze waterkwaliteitsgegevens zijn met een Bèta-versie van de DD-API opvraagbaar. Eind juli is de eerste versie van de nieuwe module Dataviewer getest. In wekelijkse sprintsessies met de leverancier wordt het WKP verder doorontwikkeld. Begin 2025 is een nieuwe versie van de module Aquo-kit opgeleverd waarin klein functioneel onderhoud is doorgevoerd zoals een aanpassing van de zwemwatertoets voor een flexibel badseizoen.

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterveiligheid

Met het Waterveiligheidsportaal (WVP) wordt informatie uitgewisseld tussen de diverse partijen die betrokken zijn bij de beoordeling en versterking van de Nederlandse waterkeringen. Met het Landelijke Veiligheidsbeeld creëren we inzicht in de status van de primaire waterkeringen ten opzichte van de wettelijke norm. In het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW) zijn de ligging en de bijbehorende veiligheidsnormen (de dijktrajecten) van de Nederlandse primaire waterkeringen beschreven.

Waterveiligheidsportaal

Met het Waterveiligheidsportaal kan op elk gewenst moment een landelijk beeld gegeven worden van de veiligheidstoestand van de primaire waterkeringen ten opzichte van de wettelijke norm. De doorontwikkeling van het Waterveiligheidsportaal is een continu proces op basis van de wensen en eisen van de gebruikers (HWBP, waterschappen, RWS).

Facilitering van gegevensuitwisseling over de Nederlandse waterkwantiteit

Informatievoorziening rondom droogte (grondwaterstanden) wordt steeds belangrijker en vraagt in toenemende mate om onze aandacht. De informatie in het Droogteportaal geeft inzicht in de actuele droogte in Nederland

Droogteportaal

Het Informatiehuis Water beheert de gezamenlijke jaarlijkse financiële bijdrage van het IPO en de waterschappen. Wij maken afspraken met de leverancier over het in de lucht houden van het portaal en te realiseren nieuwe functionaliteit.

Programma dashboard	30-04	31-08	31-12	Risico's en beheersmaatregelen van projecten in het programma
<p>12 IHW</p> <p>A donut chart representing 12 IHW. The chart is divided into two segments: a yellow segment representing 35% (3 IHW) and a green segment representing 76.5%.</p>	GROEN	GROEN		Op meerdere posten wordt verwacht dat er budget over blijft. Dit heeft verschillende redenen: heroverwegingen op de aanpak (Aquo-standaard & Droogteportaal) en de hoeveelheid benodigde opdracht (DD API & Slim Watermanagement).

Deel 4: Verwachte begrotingswijzigingen

In deel 4 wordt aangekondigd welke begrotingswijzigingen worden verwacht. Deze projecten hebben nog niet geleid tot een DVO en worden daarom nog niet in de financiële begroting verwerkt. De genoemde bedragen zijn slechts inschattingen op basis van huidige inzichten. Besluitvorming hieromtrent gaat via de OGT en leidt tot een begrotingswijziging die te zijner tijd aan het algemeen bestuur ter besluitvorming wordt voorgelegd.

10 Verwachte begrotingswijzigingen

10.1 Verwachte begrotingswijzigingen 2025

In de begroting 2025 is een indicatie gegeven van de te verwachten begrotingswijzigingen ten bedrage van € 4.355.974. In onderstaand overzicht wordt weergegeven welke verwachte begrotingswijzigingen reeds zijn verwerkt en welke verwachte begrotingswijzigingen zijn bijgesteld.

Verloopoverzicht verwachte begrotingswijzigingen 2025	Verwachte nieuwe initiatieven begroting	Begroting swijziging en BERAP 1	Begrotings wijzigingen BERAP 2	Begrotings wijzigingen BERAP 3	Bijstelling verwachte nieuwe initiatieven 2025	Nog te verwachten begrotingswijzigingen 2025
<i>Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)</i>						
SOC fase 3	86.000				-86.000	-
Viewers en portalen	125.000				-125.000	-
<i>Programma 4. Collectieve thema's</i>						
Risicomanagement implementatie	150.000				-150.000	-
Implementatie CSIR	100.000				-100.000	-
<i>Programma 5. Ontwikkelthema Waterschappen</i>						
DEEP vervolg (incl. datascience PoC's)	250.000				-250.000	-
<i>Programma 6. Opgave waterveiligheid</i>						
Herijking DAMO keringen	150.000				-150.000	-
Overdracht HWBP project gegevens	200.000				-200.000	-
Verkenning BOI	150.000				-150.000	-
<i>Programma 7. Opgave watersysteem</i>						
Realisatievoorstel Info.vo. Slim Watermanagement	150.000	73.776				76.224
Projectenplatform	350.000	131.777			-218.223	-
NL veranderdetectie	250.000				-250.000	-
Assetmanagement en BIM	100.000		60.000		-40.000	-
Perceelwijzer app	205.858		112.479		-93.379	-
<i>Programma 8. Opgave waterketen</i>						
O-info	334.116	334.116			-	-
Verkenning procesautomatisering waterketen	120.000				-120.000	-
<i>Programma 9. Overheidsdienstverlening en Bedrijfsvoering</i>						
Single Digital Gateway	150.000	84.611			-65.389	-
SOC fase 2	435.000	435.000			-	-
Kenniscentrum	300.000	300.000			-	-
Robuust maken CERT WM -Water	750.000				-393.742	356.258
Totaal	4.355.974	1.359.280	172.479	-	-2.391.733	432.482

10.2 Verwachte bijstelling begroting 2026

Programma	Primaire begroting 2026	Verwachte bijstelling 2026	Verwachte actualisatie begroting 2026	Reden:
Programma 1. Bestuur en organisatie	5.753.799	0	5.753.799	
Programma 2. Kennis en verbinden	9.190.040	1.500.000	10.690.040	Subsidie WISE wordt doorgeschoven naar 2026
Subtotaal instandhouding	14.943.839	1.500.000	16.443.839	
Programma 3. Diensten en beheer (incl. Kassiersfunctie)	8.913.356	-373.661	8.539.695	NDFD vervalt in 2025, door andere financiering, wordt er geen bijdrage van de waterschappen meer gevraagd.
Programma 4. Collectieve thema's	3.018.909	-18.909	3.000.000	Programmaplan voor 2026 is opgesteld
Programma 5. Ontwikkelthema waterschappen	1.500.000	0	1.500.000	
Programma 6. Opgave waterveiligheid	629.368	0	629.368	
Programma 7. Opgave watersysteem	1.738.119	285.584	2.023.703	Nieuwe DVO Projectenplatform Waterschapswerken, nieuwe samenwerking IV Slim Watermanagement, nieuwe DVO perceelwijzerapp, doorzetten BIM
Programma 8. Opgave waterketen	865.266	0	865.266	
Programma 9. Overheidsdienstverlening en bedrijfsvoering	2.293.879	562.309	2.856.188	Addendum Wet Open Overheid, Single Digital Gateway en Kenniscentrum
Subtotaal samenwerking met waterschappen	18.958.897	455.323	19.414.220	
Programma 10. SAW@	3.677.750	0	3.677.750	
Programma 11. Basisdata	7.327.888	0	7.327.888	
Programma 12. IHW	2.573.660	0	2.573.660	
Subtotaal samenwerking met derden	13.579.298	0	13.579.298	
Totaal	47.482.034	1.955.323	49.437.357	

11 Bijlagen

11.1 Bijlage 1: Status kleur en betekenis

Status	Betekenis
GROEN	<p>Statuskleur groen is van toepassing wanneer er geen statuskleur rood of geel toegekend kan worden én voldaan wordt aan alle onderstaande criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tijd: De uitvoering loopt conform planning en het resultaat wordt tijdig behaald. Of: overschrijdingen in de tijd zijn goedgekeurd en doen geen afbreuk aan de kwaliteit. -Geld: De budgettaire kaders worden niet overschreden. Of: budgetoverschrijdingen zijn goedgekeurd, doen geen afbreuk aan de kwaliteit en leiden tot hogere bijdragen van de deelnemers om de kosten te dekken. -Kwaliteit: Het beoogde resultaat wordt inhoudelijk bereikt. De risico's zijn in beeld, maar zijn nog niet opgetreden. Voor de risico's zijn effectieve beheersmaatregelen gedefinieerd.
GEEL	<p>Statuskleur geel is van toepassing wanneer er geen statuskleur rood toegekend kan worden én minimaal één van de volgende situaties zich voordoet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tijd: De uitvoering is vertraagd, bijsturing is reeds ingezet. De bijsturing zal naar verwachting effectief kunnen zijn. -Geld: Er zijn budgetoverschrijdingen, maar deze kunnen door bijsturen wellicht nog gecompenseerd worden. -Kwaliteit: De haalbaarheid van het verwachte resultaat is discutabel, maar heeft (nog) geen consequenties voor de producten. De geïnventariseerde risico's treden op of het is zeer waarschijnlijk dat de risico's zullen optreden. De beheersmaatregelen worden ingezet, maar het is onzeker of dit afdoende is om de risico's te reduceren.
ROOD	<p>Statuskleur rood is van toepassing wanneer minimaal één van de volgende situaties zich voordoet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tijd: De uitvoering is dusdanig vertraagd dat de beoogde doelstelling niet wordt gehaald. Er heeft nog geen bijsturing plaatsgevonden of bijsturing is niet mogelijk. -Geld: Er zijn budgetoverschrijdingen die niet gecompenseerd worden door hogere bijdragen. -Kwaliteit: Het beoogde eindresultaat wordt niet gehaald. Eén of meerdere van de geïnventariseerde risico's treden op. De beheersmaatregelen zijn niet afdoende om risico's te reduceren.

11.2 Bijlage 2: Financieel overzicht kolommen verklaard

Begrotingswijzigingen	Saldo begroting / Lasten begroot / Baten begroot	Lasten werkelijk	Baten werkelijk	Saldo werkelijk	Saldo J.E.V.
Dit betreft de begrotingswijzigingen die tegelijkertijd met bestuursrapportage worden aangeboden.	Dit betreft het begrote bedrag, na eventuele begrotingswijzigingen van het lopende jaar.	Dit betreft het bedrag dat werkelijk als kosten (lasten) is geboekt. Bestaat uit ontvangen inkoop facturen, interne doorbelastingen en gewerkte uren in de betreffende periode van rapportage	Dit zijn de gefactureerde en nog te factureren bedragen aan de deelnemers in het lopende jaar, samen met het saldo op de projectrekening per 1/1.	Dit is het verschil tussen de werkelijke baten en de werkelijke lasten.	Dit is een inschatting van de jaareindeverwachting van het saldo, zijnde het verschil tussen de verwachte baten en de verwachte lasten.

11.3 Bijlage 3: Lijst met afkortingen

A&S	Architectuur en Standaarden
AB	Algemeen bestuur
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
API	Application Programming Interface
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming.
AWK	Applicatielandschap Afvalwaterketen
B&O	Beheer en onderhoud
BAG	Basisregistraties Adressen en Gebouwen
BAW+	Bestuursakkoord water
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBVW	Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen
BuCa	Business case
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHV	Bedrijfshulpverlening
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BM	Beeldmateriaal
BOI	Beoordelings- en ontwerpinstrumentarium
BRO	Basisregistratie Ondergrond
BRT	Basisregistratie Topografie
BVZ	Bedrijfsvergelijking Zuiverings Beheer
CDO	Chief Digital Officer
CBCF	Commissie Bestuurszaken, Communicatie en Financiën (UvW)
CDL	Centrale Data laag
CERT-WM	Computer Emergency Response Team Watermanagement, een team dat samen met Rijkswaterstaat gespecialiseerd is in het ontdekken, onderzoeken en afslaan van cyberaanvallen. Alle waterschappen zijn
CISO	Chief Information Security Officer
CIW	Coördinatoren Informatieveiligheid Waterschappen
CMMI	Capability Maturity Model Integration
CMS	Content Management Systeem
CoPWA	Community of Practice Waterschapsarchitecten (werkgroep voor WILMA)
CPW	Coördinatoren Privacy Waterschappen
CSIR	Cybersecurity implementatierichtlijnen
CVDR	Centrale Voorziening Decentrale Regelgeving
CWW	Coördinatoren Wet Open Overheid
DAM	Dijkanalyse Module
DAMO	Data Afspraken Modelmatig Ondersteund
DAP	Dossier Afspraken en Procedures
DB	Dagelijks bestuur
DDSC	Dijk Data Service Center
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DPIA	Data Protection Impact Assessment

Bestuursrapportage 2025-2

DROP	Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DOO	Digitale ondersteuning Omgevingswet
DVH	Dienstverleningshandvest
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EA	Europese aanbesteding
e-HRM	Electronic Human Relation Management
ESRI	Geografisch informatie systeem applicaties
FG	Functionaris gegevensbescherming
FTE	fulltime-equivalent
FuWa	Functiebeschrijvingen waterschappen
GDI	Generieke Digitale Infrastructuur
GIS	Geografisch informatie systeem
GKW	Gegevensknooppunt waterschappen
GO	Gebruikersoverleg
Govroam	Government roaming
Gr	Gemeenschappelijke regeling
GVOP	Gemeenschappelijke Voorziening Overheidspublicaties
GWSW	GegevensWoordenboek Stedelijk Water
HEEL	Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet werken over de hele Levenscyclus
HKP	Hoofdkostenplaats
HRM	Human Resource Management
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
hWh	Het Waterschapshuis
HXM	Human eXperience Management
IBD	Informatie Beveiligingsdienst (CERT voor gemeenten)
ICT	Informatie, Communicatie en Technologie
ICTU	ICT uitvoeringsorganisatie
IHW	Informatiehuis Water
IM	Informatiemodel
IMKL	Informatiemodel Kabels en Leidingen
IMWA	Informatiemodel Water
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in the European Community
IOT	Informatiemangers opdrachtgeverstafel
IPM	Integraal Project Management
IPO	Interprovinciaal Overlegorgaan
IRC	Internationaal Radar Composiet
IRIS	Integraal Resultaatgericht Informatie Systeem
IV	Informatievoorziening
KIDO	Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden
KING	Kennisinstituut Nederlandse Gemeenten
KP	Kostenplaats
KPI	Key Performance Indicators
KRW	Kaderrichtlijn Water
LAWA	Landelijk Arbeidsvoorwaardenoverleg Waterschappen
LDS	Landelijk Dekkend Stelsel
LIS	Leidingen informatiesysteem
LOFGW	Landelijke Overleg voor functionarissen gegevensbescherming van de waterschappen
LOVH	Landelijk Overleg Vergunningverlening en Handhaving
LvL	Laan van de Leefomgeving
MT	Managementteam
NBPW	Nationaal Bestand Primaire Waterkeringen
NCSC	Nationaal Cyber Security Centrum
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NDFF	Nationale Databank Flora en Fauna
NEN	Nederlandse Norm
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NIS2	Network and Information Security directive 2
NOK	Nadere overeenkomst
NORA	Nederlandse Overheid Referentie Architectuur

Bestuursrapportage 2025-2

NUP	Nationaal UitvoeringsProgramma
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
OGT	Opdrachtgeverstafel
OOMHD	Opslag en Ontsluiting Meteorologische en Hydrologische Data
P&ID's	Proces & Instrumentatie Diagrammen
P&O	Personeel en organisatie
PA	Procesautomatisering
PCP-WISE	Pre-Commercial-Procurement Watermanagement Innovation from Space for European climate resilience
PDC	producten en diensten catalogus
PDCA	Plan Do Check Act
PDOK	Publieke Dienstverlening op Kaart
PEC	Proces Eigenaren Commissie VTH
PIA	Privacy Impact Assessment
PIO	Projectleidersoverleg Implementatie Omgevingswet (ter ondersteuning van DSO)
PO	Privacy officer
POC	Proof of Concept
PSA	Project Start Architectuur
PSU	Project start up
PvE	Programma van eisen
RMS	Record management system
RODC	Rijksoverheid Datacenter
ROR	Richtlijn OverstromingsRisico
RWS	Rijkswaterstaat
RWS CIV	Rijkswaterstaat Centrale informatievoorziening
RWZI	Rioolwaterzuiveringen
SAT DATA	Satelliet data
SAW	Sectorale arbeidsvoorwaarden waterschappen
SAW@	Samenwerking Waterbeheer Rijkswaterstaat en waterschappen
SD	secretaris-directeur
SDG	Single Digital Gateway
S.E.	System Engineering
SLA	Service Level Agreement
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Water
Surf	Surf-CERT (CERT voor onderwijs)
SWO	Samenwerkingsoverleg
TMB	Team Muskusratten Bestrijding
UO	Uitvoerend Overleg
UOT	Uitvoerend Overleg Tafel (de gemandateerde opdrachtgevers)
UvW	Unie van Waterschappen
VDW	Vereniging Directeuren Waterschappen
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
VvZB	Vereniging van Zuiveringsbeheerders
Watis	Waterinformatiesysteem
WIBON	Wet Informatieuitwisseling Boven- en Ondergrondse Netten
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wilma	Referentiearchitectuur van de waterschappen
WIWB	Weer Informatie Water Beheer
WKP	Water Kwaliteitsportaal
WMB	Werkgroep Muskusratten Bestrijding
Woo	Wijzigingswet Wet open overheid
WS	Waterschap
WSS	WaterSchadeSchatter
WSWC	Wilma Software catalogus
WTI	Wettelijk Toetings Instrumentarium
WVP	Waterveiligheidsportaal
Z-CERT	Zorg-CERT (CERT voor de zorg)
Z-info	Zuiveringsinformatiesysteem
ZTC	Zaaktypecatalogus